

**AZƏRBAYCAN RESPUBLİKASININ
DÖVLƏT STATİSTİKA KOMİTƏSİ**

Məlumatlardan istifadə edərkən Azərbaycan Respublikasının
Dövlət Statistika Komitəsinə istinad etmək lazımdır.

SOSIAL, İQTİSADI İNKİŞAF

11

YANVAR-NOYABR

**Azərbaycan Respublikasının
Dövlət Statistika Komitəsi
Məruzə № 11
12 dekabr 2013-cü il**

**2013-CÜ İLİN YANVAR-NOYABR AYLARINDA
ÖLKƏNİN İQTİSADI VƏ SOSIAL İNKİŞAFININ
MAKROİQTİSADI GÖSTƏRİCİLƏRİ**

İqtisadi və sosial tərəqqinin əsas keyfiyyət göstəricisi olan **Ümumi Daxili Məhsul** istehsalı 2013-cü ilin on bir ayı ərzində ötən ilin müvafiq dövrü ilə müqayisədə 5.7 faiz artaraq 52.1 milyard manata çatmışdır. Əlavə dəyərin 46.5 faizi sənaye sahələrində, 11.7 faizi tikinti kompleksində, 5.3 faizi kənd təsərrüfatında, 5.4 faizi nəqliyyatda, 9.2 faizi ticarət və pullu xidmət sahələrində, 1.7 faizi rabitədə, 13.9 faizi digər sahələrdə istehsal olunmuşdur.

Əhalinin hər nəfərinə 5604.2 manatlıq (7142.8 ABŞ dolları) əlavə dəyər istehsal olunmuşdur.

Ümumi daxili məhsul istehsalı qeyri-neft sektorunda 9.5 faiz, neft sektorunda isə 1.3 faiz artmışdır.

Sənaye sahəsində məhsul istehsalı keçən ilin yanvar-noyabr ayları ilə müqayisədə 1.7 faiz artaraq 30.8 milyard manata çatmış, onun 74.2 faizi və ya 22.8 milyard manatı mədənçıxarma bölməsində, 20.1 faizi, yaxud 6.2 milyard manatı emal bölməsində, 5.1 faizi və ya 1.6 milyard manatı elektrik enerjisi, qaz və buxar istehsalı, bölüşdürülməsi və təchizatı bölməsində, 0.6 faizi və ya 199.9 milyon manatı su təchizatı, tullantıların təmizlənməsi və emalı bölməsində istehsal olunmuşdur.

Mədənçıxarma bölməsinin məhsullarından yanvar-noyabr aylarında 39.5 milyon ton və ya 0.5 faiz çox xam neft, 16.2 milyard kub metr, yaxud 2.7 faiz çox əmtəəlik qaz hasil olunmuşdur.

Emal bölməsinin məhsullarından qida məhsulları istehsalı 2.8 faiz, içki istehsalı 14.7 faiz, dəri və dəri məmulatlarının, ayaqqabıların istehsalı 35.1 faiz, poliqrafiya məhsulları istehsalı

48.1 faiz, neft məhsulları istehsalı 6.2 faiz, kimya sənayesi məhsulları istehsalı 19.9 faiz, əczaçılıq məhsulları istehsalı 14.9 faiz, tikinti materialları istehsalı 16.9 faiz, maşın və avadanlıqların istehsalı 21.7 faiz, avtomobil və qoşquların istehsalı 42.9 faiz, sair nəqliyyat vasitələri istehsalı 2.3 dəfə, zərgərlik, musiqi, idman və tibb avadanlıqları istehsalı 2.9 faiz, maşın və avadanlıqların quraşdırılması və təmiri xidmətləri 37.3 faiz artmışdır.

İlin əvvəlindən ölkənin elektrik stansiyalarında 18.5 milyard kVt.saat elektrik enerjisi (0.2 faiz çox) istehsal olunmuşdur.

Sənayenin neft sektorunda məhsul istehsalı 1.3 faiz, qeyri-neft sektorunda isə 3.2 faiz artmışdır.

Aqrar bölmədə bitkiçilik məhsullarının yığımı başa çatmaq üzrədir. Dekabrın 1-nə kimi qarğıdalı da daxil olmaqla 2961.8 min ton taxıl, 992.7 min ton kartof, 1204.3 min ton tərəvəz, 42.6 min ton pambıq, 839.7 min ton meyvə və giləmeyvə, 429.7 min ton bostan məhsulları, 152.5 min ton üzüm, 180.8 min ton şəkər çuğunduru, 18.1 min ton dən üçün günəbaxan, 3.5 min ton tütün, 567.5 ton yaşıl çay yarpağı toplanmış, diri çəkiddə 452.1 min ton ət, 1669.6 min ton süd, 1279.6 milyon ədəd yumurta və 16.5 min ton yun istehsal olunmuşdur.

Dəyər ifadəsində bitkiçilik məhsulları istehsalı 4.0 faiz, heyvandarlıq məhsulları istehsalı 5.5 faiz və kənd təsərrüfatının ümumi məhsulu 4.8 faiz artmışdır.

2013-cü ilin məhsulu üçün 1050.5 min hektar sahədə şum qaldırılmış, 918.3 min hektar sahədə dən üçün taxıl, o cümlədən 616.7 min hektar sahədə buğda, 301.6 min hektar sahədə arpa səpilmişdir.

İqtisadi və sosial sahələrin inkişafı üçün bütün maliyyə mənbələrindən **əsas kapitala** 14.6 milyard manat həcmində vəsait yönəldilmiş, 9.7 milyard manatlıq tikinti-quraşdırma işləri görülmüşdür. Əsaslı vəsaitin 74.1 faizini və ya 10.8 milyard manatını daxili investisiyalar təşkil etmişdir. Ötən ilin müvafiq dövrü ilə müqayisədə əsas kapitala yönəldilmiş vəsaitin məbləği

14.8 faiz, o cümlədən tikinti-quraşdırma işlərinin aparılmasına sərf edilmiş vəsait 26.7 faiz artmışdır. Məhsul istehsalı obyektlərin inşasının aparılmasına investisiyanın 50.6 faizi, yaxud 7.4 milyard manat sərf olunmuşdur.

İlin əvvəlindən ümumi sahəsi 1874.4 min kv.metrə bərabər yaşayış evləri, 29334 şagird yerlik ümumtəhsil məktəbləri, 1050 çarpayılıq xəstəxana, növbədə 248 nəfərə xidmət etməyə imkan verən ambulator-poliklinika müəssisəsi, 1866 yerlik məktəbəqədər təhsil müəssisələri, 864 yerlik klub, Bakı şəhərində Gəmi təmiri və gəmiqayırma İstehsalat Birliyi, Gəmiqayırma zavodu, Qaz turbinli İstilik Elektrik stansiyası, "Alov qüllələri" kompleksindəki "Fairmont Baku" oteli, Naxçıvan MR-da Arpaçay Su Elektrik stansiyası, Sumqayıt şəhərində "Gilan" Tekstil parkı, Polad Boru zavodu, Şirvan şəhərində "Cənub" Elektrik stansiyası, Abşeron rayonunda Plastik qablar və priforminlər istehsalı və "Milla" süd məhsulları və Dondurma istehsalı zavodları, Qazax rayonunda Sement zavodu, Yevlax rayonunda Hava Limanı, Gədəbəy rayonunda Yeni qızıl emalı zavodu, Qəbələ rayonunda Üzüm emalı zavodu, Heyvandarlıq-südçülük kompleksi, Hacıqabul rayonunda Seramik plitələr zavodu, Şirvan, Xaçmaz, Qax və Saatlıda Olimpiya İdman kompleksləri, Şabran rayonunda Vəlvələçay-Taxtakörpü kanalı, Taxtakörpü Su anbarı, Taxtakörpü Su Elektrik stansiyası, İsmayilli rayonunda Tikiş fabriki, "İsmayilli-1" Su Elektrik stansiyası, Ağcabədi rayonunda "Aqat-Aqro" Heyvandarlıq kompleksi və digər obyektlər istismara verilmişdir.

İnşasına əvvəlki və cari illərdə başlanmış obyektlərin tikintisinin davam etdirilməsi üçün dövlət büdcəsində nəzərdə tutulmuş vəsaitin on bir ay ərzində 6618.5 milyon manatından istifadə olunmuşdur.

Nəqliyyat müəssisələri və avtomobil nəqliyyatı sahəsində fəaliyyət göstərən fiziki şəxslər tərəfindən 199.3 milyon ton yük və 1.6 milyard nəfər sərnişin daşınmış və keçən illə müqayisədə yük daşınması 3.3 faiz, sərnişin daşınması isə 7.8 faiz artmışdır.

Ölkənin iqtisadi və həm də sosial həyatında sürətlə inkişaf edən sahələrdən biri də **informasiya və rabitədir**. Sahənin əməkçiləri ilin əvvəlindən əhaliyə, müəssisə və təşkilatlara 1.4 milyard manatlıq, yaxud keçən ilin müvafiq dövründə olduğundan 9.4 faiz çox rabitə xidməti göstərmişlər. Xidmətlərin 72.3 faizi və ya 1.0 milyard manatı əhaliyə göstərilmiş və 10.1 faiz artmışdır.

Yanvar-noyabr ayları ərzində 17.2 milyard manat məbləğində və ya keçən ilin müvafiq dövründə olduğundan 9.7 faiz çox **istehlak malları satılmış**, 7.3 faiz çox, yaxud 5.7 milyard manatlıq **pullu xidmət** göstərilmişdir. Satılmış malların 8.9 milyard manatını və ya 51.7 faizini ərzaq məhsulları, 8.3 milyard manatını qeyri-ərzaq malları təşkil etmişdir.

Əmtəə dövriyyəsinin 12.2 faizi hüquqi şəxs kimi fəaliyyət göstərən ticarət təşkilatları, 37.9 faizi bazarlar və yarmarkalar, 49.9 faizi isə hüquqi şəxs yaratmadan fəaliyyət göstərən fiziki şəxslər tərəfindən həyata keçirilmişdir.

Dövlət Gömrük Komitəsinin məlumatlarına əsasən ölkənin dövlət və qeyri-dövlət təşkilatları və ayrı-ayrı fiziki şəxsləri yanvar-oktyabr aylarında 147 dövlətlə 28.8 milyard ABŞ dolları məbləğində **xarici ticarət** əməliyyatları aparmışlar.

Xarici ticarət dövriyyəsinin 19.9 milyard dollarını və ya 69.2 faizini ölkədən ixrac olunmuş mallar, 8.9 milyard dollarını (30.8 faizini) ölkəmə idxal edilmiş məhsullar təşkil etmişdir. Ticarət əlaqələrinin 88.4 faizi və ya 25.5 milyard dolları MDB-dən kənar ölkələrlə, 11.6 faizi (3.3 milyard dolları) MDB üzvü dövlətləri ilə aparılmışdır.

Ölkəmizdən göndərilmiş malların 93.9 faizi MDB-dən kənar dövlətlərə, 6.1 faizi isə MDB üzvü ölkələrinə ixrac olunmuş, ölkəmə idxal olunmuş məhsulların çox hissəsi (76.0 faizi) MDB-dən kənar ölkələrdən daxil olmuşdur.

Beləliklə, on ay ərzində aparılmış idxal-ixrac əməliyyatları nəticəsində 11.0 milyard dollarlıq, o cümlədən MDB-dən kənar ölkələrlə 12.0 milyard dollar məbləğində müsbət, MDB üzvü dövlətləri ilə isə 924.8 milyon dollar məbləğində mənfi ticarət saldosu yaranmışdır.

Keçən ilin müvafiq dövrü ilə müqayisədə qeyri-neft məhsullarının ixracı 9.5 faiz artmışdır.

Xam neftin və təbii qazın ixracı barədə Dövlət Neft Şirkəti və ABƏŞ-dən daxil olmuş məlumatlar nəzərə alınmaqla xarici ticarət dövriyyəsi 36.2 milyard dollar (o cümlədən ixrac 27.3 milyard) dollar təşkil etmiş, 18.4 milyard dollar məbləğində müsbət saldo yaranmışdır.

Yanvar-oktyabr aylarında ölkəmizə 23.4 milyon dollarlıq humanitar və texniki yardım daxil olmuşdur.

İstehlak mallarının qiymətləri və xidmət tarifləri
noyabr ayında oktyabr ayı ilə müqayisədə 0.7 faiz, on bir ay ərzində keçən ilin müvafiq dövrünə nisbətən isə 2.3 faiz bahalaşmışdır. Oktyabr ayına nisbətən noyabr ayında ərzaq məhsullarının qiymətləri 1.4 faiz, qeyri-ərzaq mallarının qiymətləri 0.1 faiz, xidmət tarifləri 0.1 bahalaşmışdır. İlin əvvəlindən keçən vaxt ərzində ərzaq məhsullarının qiymətləri 2.2 faiz, qeyri-ərzaq mallarının qiymətləri 0.6 faiz və xidmət tarifləri 3.4 faiz bahalaşmışdır.

Yanvar-noyabr aylarında əhalinin **gəlirləri** keçən ilin müvafiq dövrü ilə müqayisədə 7.9 faiz artaraq 32.3 milyard manata, onun əhalinin hər nəfərinə düşən məbləği isə 6.5 faiz çoxalaraq 3471.7 manata çatmışdır. Gəlirlərin 68.0 faizi son istehlaka, 9.0 faizi vergilər, sosial sığorta və könüllü üzvlük haqlarının ödənilməsinə, 21.2 faizi isə əmanətlərin və kapitalın artırılmasına sərf olunmuşdur. Əhalinin sərəncamında 29.4 milyard manat məbləğində gəlirləri qalmış və keçən ilin müvafiq dövrünə nisbətən 7.9 faiz artmışdır.

Ölkənin iqtisadi və sosial sahələrində mizdlə işləyənlərin orta aylıq **əmək haqqı** 2012-ci ilin yanvar-oktyabr ayları ilə müqayisədə 6.8 faiz çoxalaraq 416.7 manata çatmışdır. Sənaye sahələrində çalışanların əmək haqqı 644.9 manat, tikinti kompleksində 614.9 manat, nəqliyyatda 531.5 manat, informasiya və rabitədə 671.0 manat təşkil etmişdir.

Maliyyə Nazirliyinin məlumatlarına əsasən yanvar-oktyabr ayları ərzində **dövlət büdcəsinə** 16.2 milyard manat daxil olmuş, büdcədən 14.0 milyard manat vəsait xərclənmişdir. Büdcə

xərclərinin 44.4 faizi və ya 6.2 milyard manatı iqtisadiyyatın inkişafına, 10.3 faizi (1.4 milyard manatı) səhiyyə və təhsilə, 10.8 faizi (1.5 milyard manatı) sosial müdafiə və sosial təminatla yönəldilmişdir.

Büdcənin gəlirləri ilə xərcləri arasında ümumi daxili məhsulun 4.7 faizinə bərabər və ya 2214.8 milyon manatlıq profisit yaranmışdır.

Noyabr ayının 1-nə **əhəlinin banklardakı əmanətləri** keçən ilin müvafiq dövrünə nisbətən 34.4 faiz artaraq 6.3 milyard manat olmuş, onların 3.9 milyard manatı milli valyuta ilə, 2.4 milyard manatı isə xarici valyuta ilə qoyulmuşdur.

Ölkənin maliyyə-kredit təşkilatları noyabrın 1-nə kimi 15.0 milyard manat məbləğində **kredit** vermiş, kreditlərin 77.5 faizi uzunmüddətli olmuş, 5.2 faizinin ödəmə vaxtı keçmişdir.

Noyabr ayında manatın 1 ABŞ dollarına orta **məzənnəsi** 0.78 manat, 1 Avroya 1.06 manat, 100 Rusiya rubluna 2.40 manat, ilin əvvəlindən isə müvafiq olaraq 0.78, 1.04 və 2.47 manata bərabər olmuşdur.

MAKROİQTİSADİ GÖSTƏRİCİLƏR

	2013-cü ilin yanvar-noyabr ayları faktiki, milyon manat	2013-cü ilin yanvar-noyabr ayları 2012-ci ilin yanvar-noyabr aylarına nisbətən, faizlə	Məlumat üçün 2012-ci ilin yanvar-noyabr ayları 2011-ci ilin yanvar-noyabr aylarına nisbətən, faizlə
Ümumi daxili məhsul	52 072,3	105,7	101,2
o cümlədən qeyri-neft ÜDM-si	29 183,1	109,5	109,7
Sənaye məhsulunun (işlərin, xidmətlərin) ümumi həcmi	30 792,0	101,7	96,7
o cümlədən qeyri-neft sənayesi	6 138,3	103,2	107,4
Əsas kapitəla yönəldilmiş vəsəitlər	14 592,3	114,8	124,0
o cümlədən qeyri-neft sektoruna	10 250,2	108,2	125,5
Kənd təsərrüfatı məhsulu	4 990,0	104,8	105,7
Nəqliyyat sektorunda yük daşınması, mln. ton	199,3	103,3	103,4
o cümlədən qeyri-neft yükələrinin daşınması	140,5	106,8	107,8
İnformasiya və rabitə xidmətlərinin həcmi	1 388,1	109,4	116,8
Pərəkəndə ticarət dövriyyəsi	17 224,9	109,7	109,4
Əhəliyə göstərilən pullu xidmətlər	5 667,9	107,3	107,9
Dövlət büdcəsinin gəlirləri	16 234,8 ^{x)}	114,1 ^{xx)}	134,9 ^{xxx)}
Dövlət büdcəsinin xərcləri	14 020,7 ^{x)}	114,8 ^{xx)}	123,4 ^{xxx)}
Dövlət büdcəsinin profisiti	2 214,1	-	-

MAKROİQTİSADİ GÖSTƏRİCİLƏR

	2013-cü ilin yanvar-noyabr ayları faktiki, milyon manat	2013-cü ilin yanvar-noyabr ayları 2012-ci ilin yanvar-noyabr aylarına nisbətən, faizlə	...ardı <u>Məlumat üçün</u> 2012-ci ilin yanvar-noyabr ayları 2011-ci ilin yanvar-noyabr aylarına nisbətən, faizlə
Əhalinin gəlirləri	32 257,9	107,9	113,6
Hər nəfərə düşən gəlirlər, manat	3 471,7	106,5	112,1
Bir işçiyə hesablanmış orta aylıq əmək haqqı, manat	416,7 ^{x)}	106,8 ^{xx)}	109,0 ^{xxx)}
İstehlak qiymətlərinin indeksi	x	102,3	101,2
Statistika məlumatı¹⁾			
Xarici ticarət dövriyyəsi, mln. ABŞ \$	36 167,6 ^{x)}	104,3 ³⁾	x
o cümlədən:			
ixrac	27 290,3 ^{x)}	101,2 ³⁾	x
ondan qeyri-neft məhsulu ixracı	1 431,8 ^{x)}	109,5 ³⁾	108,6 ⁴⁾
idxal	8 877,3 ^{x)}	113,9 ³⁾	98,2 ⁴⁾
Gömrük məlumatı²⁾:			
Xarici ticarət dövriyyəsi, mln. ABŞ \$	28 798,6 ^{x)}	109,2 ³⁾	88,1 ⁴⁾
o cümlədən:			
ixrac	19 921,3 ^{x)}	107,1 ³⁾	84,2 ⁴⁾
idxal	8 877,3 ^{x)}	113,9 ³⁾	98,2 ⁴⁾

Qeyd:

¹⁾ Ölkə sərhədini keçərək faktiki ixrac olunmuş, lakin hesabat dövründə gömrük orqanlarında rəsmiləşdirilməyən xam neft və təbii qazın həcmi və statistik qiymətləndirilmiş dəyəri nəzərə alınmaqla.

²⁾ Xam neft və təbii qaz ixracında gömrük rəsmiləşdirilməsi tarixi ilə bu məhsulların faktiki ixrac tarixi (ölkə sərhədini keçmə tarixi) üst-üstə düşmədiyi üçün ölkə üzrə ixracın ümumi həcminə ixrac edilmiş xam neft və təbii qazın hesabat dövründə gömrük orqanlarında yalnız rəsmiləşdirilən həcminə dair məlumatlar daxil edilmişdir.

³⁾ 2013-cü ilin yanvar-oktyabrı 2012-ci ilin yanvar-oktyabrına nisbətən, müqayisəli qiymətlərlə;

⁴⁾ 2012-ci ilin yanvar-oktyabrı 2011-ci ilin yanvar-oktyabrına nisbətən, müqayisəli qiymətlərlə;

^{x)} 2013-cü ilin yanvar-oktyabrı;

^{xx)} 2013-cü ilin yanvar-oktyabrı 2012-ci ilin yanvar-oktyabrına nisbətən;

^{xxx)} 2012-ci ilin yanvar-oktyabrı 2011-ci ilin yanvar-oktyabrına nisbətən.

Ümumi Daxili Məhsul

2013-cü ilin on bir ayında ölkədə istehsal edilmiş ümumi daxili məhsulun həcmi 52,1 milyard manata çatmış və əvvəlki ilin eyni dövrünə nisbətən 5,7 faiz artmışdır.

Ümumi daxili məhsulun əhalinin hər nəfərinə həcmi 4,3 faiz artaraq 5604,2 manat və ya 7142,8 ABŞ dolları təşkil etmişdir.

ÜDM-in 33,0 milyard manatı (63,5 faizi) iqtisadiyyatın istehsal, 15,7 milyard manatı (30,2 faizi) xidmət sahələrinin payına düşmüş, bu sahələrdə əlavə dəyər müvafiq olaraq 5,0 faiz və 6,7 faiz artmışdır. Məhsula və idxala xalis vergilər ÜDM-in 6,3 faizini təşkil etmişdir.

Ümumi daxili məhsul istehsalının 46,5 faizi sənayenin, 5,3 faizi kənd təsərrüfatı, meşə təsərrüfatı və balıqçılığın, 11,7 faizi tikintinin, 7,1 faizi ticarət və nəqliyyat vasitələrinin təmiri üzrə xidmətlər sahəsinin, 5,4 faizi nəqliyyat və anbar təsərrüfatının, 2,1 faizi turistlərin yerləşdirilməsi və ictimai iaşənin, 1,7 faizi informasiya və rabitə xidmətlərinin, 13,9 faizi işə sosial və digər xidmətlər sahəsində fəaliyyət göstərən müəssisə və təşkilatların payına düşmüşdür.

Bu dövrdə qeyri-neft ÜDM-i əvvəlki ilin eyni dövrü ilə müqayisədə 9,5 faiz artmış, onun ÜDM-də xüsusi çəkisi 56,0 faizə çatmışdır.

Ümumi daxili məhsul istehsalı

milyon manatla

	Yanvar-noyabr		2013-cü ilin yanvar-noyabrı 2012-ci ilin yanvar- noyabrına nisbətən, faizlə
	2013	2012*	
Ümumi Daxili Məhsul	52072,3	49687,6	105,7
Məhsulların istehsalı	33040,3	32002,8	105,0
o cümlədən:			
Sənaye	24187,1	24556,0	101,4
ondan:			
– mədənçıxarma sənayesi	21246,5	21743,1	101,0
– emal sənayesi	1974,6	1885,2	104,1
– elektrik enerjisi, qaz və buxar istehsalı, bölüşdürülməsi və təchizatı	893,8	862,5	102,9
– su təchizatı, tullantıların təmizlənməsi və emalı	72,2	65,2	110,3
Kənd təsərrüfatı, meşə təsərrüfatı və balıqçılıq	2782,3	2570,1	104,8
Tikinti	6070,9	4876,7	123,5
Xidmətlərin istehsalı	15726,8	14634,5	106,7
o cümlədən:			
Ticarət; nəqliyyat vasitələrinin təmiri	3711,3	3326,6	109,7
Nəqliyyat və anbar təsərrüfatı	2802,4	2696,2	105,3
Turistlərin yerləşdirilməsi və ictimai iaşə	1067,9	891,0	118,2
İnformasiya və rabitə	903,7	826,8	109,4
Sosial və digər xidmətlər	7241,5	6893,9	103,9
Məhsula və idxala xalis vergilər	3305,2	3050,3	108,0
Deflyator	99,2	100,8	x

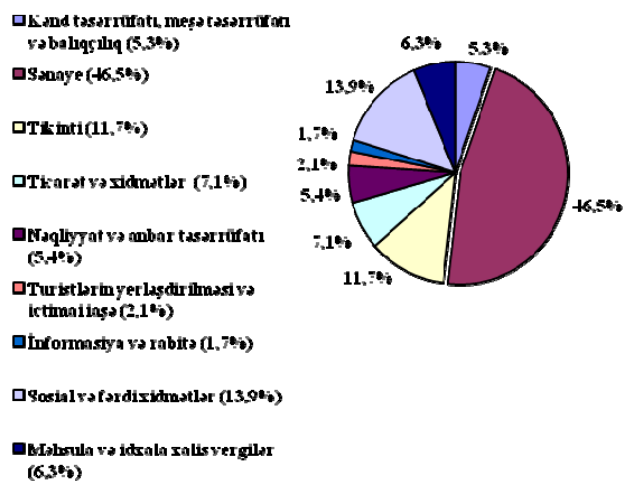
**Neft və qeyri-neft sektorlarında
ümumi daxili məhsul istehsalı**

milyon manatla

	Yanvar-noyabr		2013-cü ilin yanvar-noyabrı 2012-ci ilin yanvar- noyabrına nisbətən, faizlə
	2013	2012*	
Ümumi Daxili Məhsul	52072,3	49687,6	105,7
o cümlədən:			
– neft sektoru	22889,2	23303,3	101,3
– qeyri-neft sektoru	29183,1	26384,3	109,5

*) 2012-ci ilin göstəriciləri ilin yekun məlumatları əsasında dəqiqləşdirilmişdir

**2013-cü ilin yanvar-noyabr aylarında
ümumi daxili məhsulun strukturu**

Sənaye

2013-cü ilin yanvar-noyabr aylarında sənayedə istehsal olunmuş malların və göstərilmiş xidmətlərin həcmi 30,8 milyard manat təşkil edərək əvvəlki ilin müvafiq dövrünün səviyyəsini 1,7 faiz üstələmişdir. Qeyri-neft bölməsində 3,2 faizlik, neft bölməsində isə 1,3 faizlik artım müşahidə olunmuşdur. Sənaye məhsulunun 74,2 faizi mədənçıxarma, 20,1 faizi emal, 5,1 faizi elektrik enerjisi, qaz və buxar istehsalı, bölüşdürülməsi və təchizatı, 0,6 faizi isə su təchizatı, tullantıların təmizlənməsi və emalı bölmələrində istehsal olunmuşdur.

Özəl bölmədə istehsalın həcmi sənaye məhsulunun 81,5 faizini təşkil etmiş, ümumi istehsalın 93,2 faizi sənaye mallarının (əmtəələrin) istehsalı, 6,8 faizi isə sənaye xarakterli xidmətlərin göstərilməsi hesabına yaradılmışdır.

**Sənaye məhsulu istehsalı indeksləri,
sabit qiymətlərlə, faizlə**

	Əvvəlki aya nisbətən	Əvvəlki ilin müvafiq dövrünə nisbətən, artan yekunla
2012		
Yanvar	115,9	100,0
Fevral	92,0	100,2
Mart	108,6	99,7
Aprel	94,0	97,4
May	106,8	97,1
İyun	92,8	97,0
İyul	103,2	97,2
Avqust	99,5	96,7
Sentyabr	85,2	96,5
Oktyabr	98,0	96,1
Noyabr	105,1	96,7
Dekabr	111,5	97,7
2013		
Yanvar	107,2	100,1
Fevral	91,1	99,6
Mart	104,7	98,2
Aprel	100,8	99,3
May	106,0	99,8
İyun	94,2	100,3

REAL SEKTOR

...ardı

	Əvvəlki aya nisbətən	Əvvəlki ilin müvafiq dövrünə nisbətən, artan yekunla
İyul	100,5	100,4
Avqust	100,8	100,6
Sentyabr	87,4	100,9
Oktyabr	101,2	101,5
Noyabr	100,1	101,7

Sənayenin bölmələrində istehsalın dinamikası

	Əvvəlki ilin müvafiq dövrünə nisbətən, faizlə			
	mədəncixarma sənayesi	emal sənayesi	elektrik enerjisi, qaz və buxar istehsalı, bölüşdürülməsi və təchizatı	su təchizatı, tullantıların təmizlənməsi və emalı
2012-ci il				
Yanvar	97,2	107,9	125,3	111,6
Yanvar-fevral	96,4	124,1	114,8	110,1
Yanvar-mart	96,4	121,9	110,4	107,1
Yanvar-aprel	94,7	115,5	105,6	105,0
Yanvar-may	94,6	114,6	103,4	102,5
Yanvar-iyun	94,6	113,6	104,3	104,8
Yanvar-iyul	95,2	110,3	105,0	103,1
Yanvar-avqust	94,5	108,9	107,4	102,7
Yanvar-sentyabr	94,3	107,9	108,8	102,6
Yanvar-oktyabr	93,8	107,6	111,0	102,5
Yanvar-noyabr	94,5	107,5	111,3	102,3
Yanvar-dekabr	95,8	105,4	111,6	101,3
2013-cü il				
Yanvar	98,2	113,8	102,8	98,4
Yanvar-fevral	97,4	115,5	101,1	101,4
Yanvar-mart	96,2	110,4	101,0	102,0
Yanvar-aprel	97,7	110,2	99,8	107,5
Yanvar-may	98,4	108,8	100,2	104,2
Yanvar-iyun	99,1	109,0	100,0	106,3
Yanvar-iyul	99,2	108,0	100,1	108,9
Yanvar-avqust	99,6	106,0	99,7	109,4
Yanvar-sentyabr	99,7	105,3	100,2	110,8
Yanvar-oktyabr	100,8	105,0	100,9	111,6
Yanvar-noyabr	101,0	105,2	102,9	110,3

İstehsal edilmiş sənaye məhsulunun əksər hissəsi istehlakçılara göndərilmiş, müəssisələrin anbarlarında 270,5 milyon manatlıq məhsul ehtiyatı qalmışdır.

Ehtiyatların 66,5 faizi Bakı, 9,9 faizi Sumqayıt, 1,5 faizi Gəncə, 1,7 faizi Şirvan və 0,3 faizi Mingəçevir şəhərlərinin, qalan hissəsi isə digər rayonların sənaye müəssisələrinin anbarlarında qalmışdır. Sənaye müəssisələrinin anbarlarında satış üçün nəzərdə tutularaq başqa müəssisələrdən alınmış 18,2 milyon manatlıq digər mallar da mövcud olmuşdur.

Sənayenin fəaliyyət növləri üzrə məhsul buraxılışı

Fəaliyyət növlərinin adı	2013-cü ilin yanvar-noyabrında istehsal edilmişdir, milyon manat	2012-ci ilin müvafiq dövrünə nisbətən (sabit qiymətlərlə), faizlə
CƏMİ *)	30 792,0	101,7
o cümlədən:		
dövlət sektoru	5 687,7	105,3
qeyri-dövlət sektoru	25 104,2	100,9
Mədəncixarma sənayesi	22 839,8	101,0
Emal sənayesi	6 184,2	105,2
o cümlədən:		
qida məhsullarının istehsalı	2 368,9	102,8
içki istehsalı	174,5	114,7
tütün məmulatlarının istehsalı	11,2	63,7
toxuculuq sənayesi	41,6	75,3
geyim istehsalı	25,5	80,1
dəri və dəri məmulatlarının, ayaqqabıların istehsalı	18,8	135,1
ağac emalı və ağacdən məmulatların istehsalı	3,3	86,4
kağız və karton istehsalı	14,9	93,2
poliqrafiya fəaliyyəti	39,2	148,1
neft məhsullarının istehsalı	1 913,9	106,2
kimya sənayesi	180,2	119,9
əczaçılıq məhsullarının istehsalı	2,4	114,9
rezin və plastmas məmulatların istehsalı	61,7	93,3
tikinti materiallarının istehsalı	318,7	116,9
metallurgiya sənayesi	276,1	97,5

REAL SEKTOR

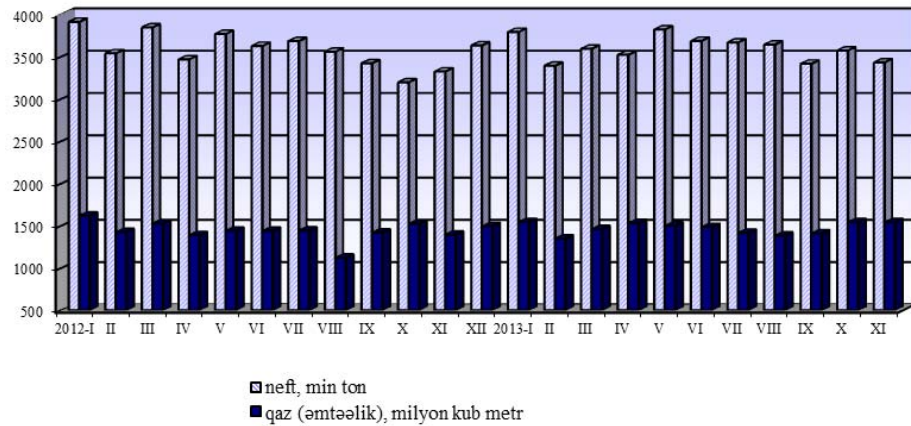
Fəaliyyət növlərinin adı	...ardı	
	2013-cü ilin yanvar-noyabrında istehsal edilmişdir, milyon manat	2012-ci ilin müvafiq dövrünə nisbətən (sabit qiymətlərlə), faizlə
hazır metal məmulatlarının istehsalı	85,3	49,0
kompyuter və digər elektron avadanlıqların istehsalı	91,7	78,3
elektrik avadanlıqlarının istehsalı	113,9	99,8
maşın və avadanlıqların istehsalı	228,0	121,7
avtomobil və qoşquların istehsalı	3,3	142,9
sair nəqliyyat vasitələrinin istehsalı	11,3	231,9
mebel istehsalı	31,0	96,3
zərgərlik, musiqi, idman və tibb avadanlıqlarının istehsalı	5,5	102,9
maşın və avadanlıqların quraşdırılması və təmiri	163,3	137,3
Elektrik enerjisi, qaz və buxar istehsalı, bölüşdürülməsi və təchizatı	1 568,1	102,9
Su təchizatı, tullantıların təmizlənməsi və emalı	199,9	110,3

*) ev təsərrüfatlarında sənaye məhsulu istehsalının, habelə hüquqi şəxs yaratmadan fərdi sahibkar kimi sənaye sahəsində fəaliyyət göstərənlərin işinin qiymətləndirilməsi də nəzərə alınmaqla

Mədəncixarma bölməsində istehsalın həcmi 22,8 milyard manat olmaqla əvvəlki ilin müvafiq dövrünün səviyyəsindən 1,0 faiz çox olmuşdur.

Sahənin əsas məhsulu olan xam neft hasilatı 39,5 milyon ton olmaqla 0,5 faiz, əmtəlik təbii qaz hasilatı isə 16,2 milyard kub metr təşkil etməklə 2,7 faiz artmışdır.

Neft və qaz hasilatının aylıq dinamikası

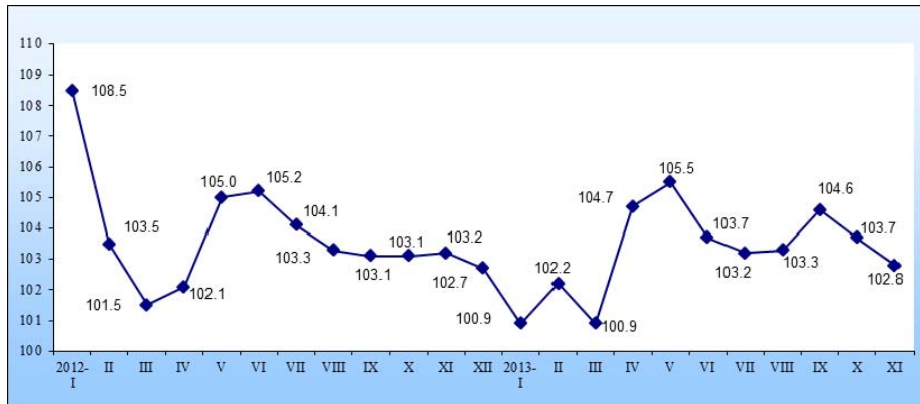

Mədənçıxarma bölməsində fəaliyyət göstərən sahibkarlar tərəfindən yanvar-noyabr aylarında 1,9 milyon ton tikinti qumu, 349,0 min ton inşaat üçün əhəng daşı, 1505 kq. qızıl, 613,0 kq gümüş və s. istehsal edilmişdir.

Emal bölməsinin müəssisələri və fərdi sahibkarları (ev təsərrüfatlarının sənaye istehsalı da nəzərə alınmaqla) tərəfindən 6,2 milyard manat dəyərində və ya əvvəlki ilin müvafiq dövrünə nisbətən 5,2 faiz çox məhsul istehsal olunmuş və sənaye xarakterli xidmətlər göstərilmişdir.

Qida və içki istehsalı müəssisələri tərəfindən 2,5 milyard manat həcmində məhsul istehsal edilmiş, əvvəlki ilin yanvar-noyabr ayları ilə müqayisədə qida məhsullarının istehsalında 2,8 faiz, içki istehsalında isə 14,7 faiz artım müşahidə olunmuşdur. Bu sahələrin əsas məhsullarından qənd və şəkər tozunun istehsalı 4,2 faiz artaraq 356,7 min ton, üzlü süd istehsalı 1,3 faiz artaraq 761,5 min ton, pendir və kəsmik istehsalı 1,4 faiz artaraq 43,5 min ton, cem və marmelad istehsalı 2,9 faiz artaraq 9,8 min ton, pivə istehsalı 13,3 faiz artaraq 5,2 mln. dkl, alkoqolsuz içkilərin istehsalı 5,6 faiz artaraq 24,8 mln. dkl təşkil etmişdir.

Qida məhsullarının istehsalının dinamikası
(əvvəlki ilin müvafiq dövrünə nisbətən, faizlə)

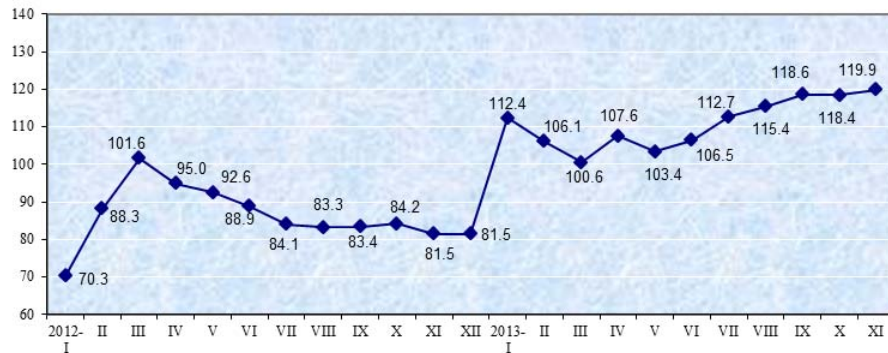
Toxuculuq, geyim, dəri, dəridən məmulatlar və ayaqqabı istehsalı sahələri üzrə ixtisaslaşan müəssisələr tərəfindən əsas növ məhsul kimi 8,8 min ton pambıq lifi, 14,2 min ton pambıq iplik, 445,1 min kv. metr pambıq parça, 4,5 milyon cüt corab məmulatları, 274,7 min cüt üstü dəridən olan ayaqqabılar və s. olmaqla 85,9 milyon manatlıq məhsul istehsal edilmişdir. 2013-cü il dekabrın 1-nə sahə müəssisələrinin anbarlarında 29,8 milyon manatlıq və ya ölkə sənayesi üzrə olan hazır məhsul ehtiyatının 11,0 faizi qədər hazır məhsul qalığı mövcud olmuşdur.

Neft məhsullarından avtomobil benzininin istehsalı 8,9 faiz, ağ neftin 11,5 faiz, dizel yanacağı 5,4 faiz, neft bitumunun istehsalı 7,1 faiz artmışdır. Neft emalı müəssisələrinin anbarlarında 37,6 milyon manatlıq və ya ölkə sənayesi üzrə olan hazır məhsul ehtiyatının 13,9 faizi qədər hazır məhsul qalmışdır.

Kimya sənayesi, əczaçılıq məhsullarının, rezin və plastmas məmulatların istehsalı müəssisələri tərəfindən 244,3 milyon manatlıq məhsul istehsal edilmişdir. Əvvəlki ilin yanvar-noyabr ayları ilə müqayisədə kimya sənayesində 19,9 faiz, əczaçılıq məhsullarının istehsalında 14,9 faiz artım, rezin və plastmas məmulatların istehsalında isə 6,7 faiz azalma müşahidə olunmuşdur. Əsas kimya məhsullarından izopropil spirtinin

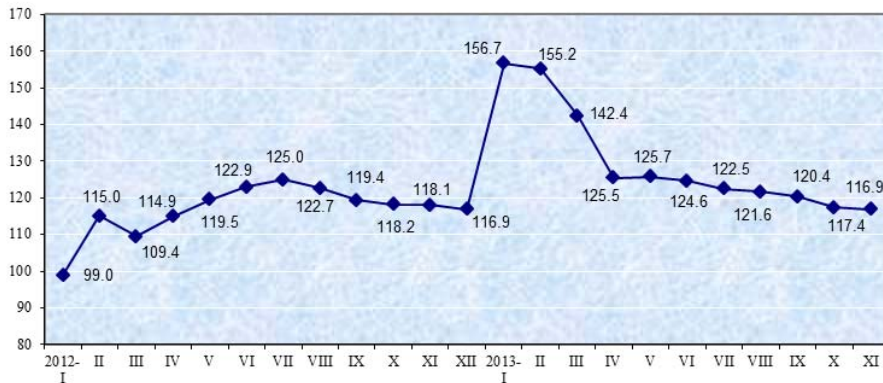
istehsalı 2,1 dəfə, polietilenin istehsalı 15,5 faiz və lak-boya məmulatlarının istehsalı 28,6 faiz, propilenin istehsalı isə 3,4 faiz artmışdır. Rezin və plastmas məmulatlarından polimer örtüklərin istehsalı 35,6 faiz, məsaməli poliuretan lövhələrin istehsalı 7,7 faiz və polietilen boruların istehsalı 2,6 faiz artmışdır.

Kimya məhsulu istehsalının dinamikası
(əvvəlki ilin müvafiq dövrünə nisbətən, faizlə)

Tikinti materialları sənayesi müəssisələri tərəfindən istehsal edilmiş məhsulun həcmi 16,9 faiz artaraq 318,7 milyon manat təşkil etmiş, o cümlədən sement istehsalı 5,5 faiz artaraq 1,9 mln. ton, tikinti gipsi istehsalı 24,2 faiz artaraq 161,9 min ton, hörmə üçün hazır beton qarışığı istehsalı 10,1 faiz artaraq 1247,8 min ton olmuşdur. 2013-cü il dekabrın 1-nə müəssisələrin anbarlarında 18,1 milyon manat həcmində və ya ölkə sənayesi üzrə olan hazır məhsul ehtiyatının 6,7 faizi qədər hazır məhsul ehtiyatı olmuşdur.

Tikinti materialları istehsalının dinamikası
(əvvəlki ilin müvafiq dövrünə nisbətən, faizlə)

Metallurgiya sənayesi və hazır metal məmulatlarının istehsalı müəssisələrində 361,4 milyon manatlıq məhsul istehsal olunmuş və xidmətlər göstərilmiş, istehsalın həcmi metallurgiya sənayesində 2,5 faiz, hazır metal məmulatlarının istehsalı sahəsində isə 51,0 faiz azalmışdır. Yanvar-noyabr ayları ərzində sahə üzrə 1,8 min ton və ya 62,9 faiz çox çuqun tökmə, 58,3 min ton və ya 2,3 faiz çox polad borular, 208,5 min ton və ya 7,1 faiz az armatur istehsal edilmişdir.

Kompyuter, elektron və elektrik avadanlıqlarının istehsalı sahəsində məhsul istehsalının həcmi 205,6 milyon manat olmuşdur. Əvvəlki ilin yanvar-noyabr ayları ilə müqayisədə kompyuter və digər elektron avadanlıqlarının istehsalı 21,7 faiz, elektrik avadanlıqlarının istehsalı isə 0,2 faiz azalmışdır. On bir ay ərzində 129 ədəd güc transformatoru, 6,0 min ədəd məişət soyuducusu, 22,5 min ədəd televizor istehsal edilmiş, əvvəlki illin müvafiq dövrü ilə müqayisədə məişət soyuducularının və televizorların istehsalı müvafiq olaraq 20,4 faiz və 2,0 faiz artmışdır. 2013-cü il dekabrın 1-nə müəssisələrin anbarlarında 21,6 milyon manat həcmində və ya ölkə sənayesi üzrə olan hazır məhsul ehtiyatının 8,0 faizi qədər hazır məhsul ehtiyatı qalmışdır.

Maşın və avadanlıqların istehsalı, nəqliyyat vasitələri, avtomobil və qoşquların istehsalı sahələrində məhsul istehsalının həcmi 242,6 milyon manat olmaqla 230 ədəd yük avtomobili, 394 ədəd minik avtomobili, 619 ədəd traktor və s. məhsullar istehsal edilmişdir. İstehsalçı müəssisələrin anbarlarında 27,1 milyon manat həcmində və ya ölkə sənayesi üzrə olan hazır məhsul ehtiyatının 10,0 faizi qədər hazır məhsul ehtiyatı qalmışdır.

Elektrik enerjisi, qaz və buxar istehsalı, bölüşdürülməsi və təchizatı bölməsinin müəssisələri tərəfindən on bir ay ərzində 1,6 milyard manat həcmində məhsul istehsal olunmuş və xidmətlər göstərilmişdir. Əvvəlki ilin yanvar-noyabr ayları ilə müqayisədə sahədə 2,9 faizlik artım əldə olunmuşdur. Ölkədə 18,5 milyard kVt-saat elektrik enerjisi istehsal olunmuş, onun 6,9 faizi su elektrik stansiyalarının, 93,1 faizi isə istilik elektrik stansiyalarının payına düşmüşdür.

Su təchizatı, tullantıların təmizlənməsi və emalı bölməsində məhsul və xidmətlərin istehsalı 10,3 faiz artmışdır.

Sənayedə istehsal olunmuş əsas məhsul növləri

Məhsul növləri	2013-cü ilin yanvar-noyabrında istehsal edilmişdir	Əvvəlki ilin müvafiq dövrünə nisbətən, faizlə	01.12.2013-cü il vəziyyətinə hazır məhsul ehtiyatı
Xam neft və təbii qaz hasilatı			
Xam neft (qaz kondensatı daxil olmaqla), min ton	39 543,6	100,5	193,5
Təbii qaz (əmtəlik), milyon kub metr	16 166,3	102,7	-
Metal filizlərinin hasilatı			
Dəmir filizi, min ton	123,9	64,4	35,6
Mis filizləri və konsentratları, ton	316,7	67,4	350,0
Qiymətli metal filizləri və konsentratları, kq	2 118,0	107,7	60,6
o cümlədən :			
qızıl	1 505,0	106,3	50,9
gümüş	613,0	111,2	9,7

REAL SEKTOR

...ardı...			
Məhsul növləri	2013-cü ilin yanvar- noyabrında istehsal edilmişdir	Əvvəlki ilin müvafiq dövrünə nisbətən, faizlə	01.12.2013- cü il vəziyyətinə hazır məhsul ehtiyatı
Daş, qum, çinqil, duz və digər mədənçixarma sənayesi məhsullarının hasilatı			
Tikinti qumu (ümumi), min ton	1 878,7	94,8	32,8
İnşaat üçün əhəng daşı, min ton	349,0	100,7	1,0
Çinqil, qırmadaş, xırda çay daşı və çaxmaq daşı (ümumi), min ton	1 581,0	49,0	174,6
Duz (ümumi), min ton	26,9	102,1	0,2
Qida məhsullarının istehsalı			
Ət (quş əti daxil olmaqla), min ton	260,8	102,6	-
Kolbasa məmulatları, ton	1 620,3	88,3	1,4
Üzlü süd, min ton	761,5	101,3	0,9
Qaymaq və xama, ton	4 179,3	102,2	-
Pendir və kəsmik, min ton	43,5	101,4	0,1
Kərə yağı, min ton	20,1	100,5	0,1
Cem və marmeladlar, ton	9 817,0	102,9	679,1
Təmizlənmiş duru bitki yağları, ton	47 763,2	84,3	472,9
Marqarin, min ton	22,6	107,3	-
Qənd və şəkər tozu, min ton	356,7	104,2	1,1
Çörək və çörək-bulka məmulatları, min ton	680,0	101,0	-
İçki istehsalı			
Şampan şərabi, min dkl	13,9	26,6	4,6
Araq, min dkl	678,9	106,1	56,5
Üzüm şərabi, min dkl	662,9	59,1	673,3
Pivə, min dkl	5 235,1	113,3	380,8
Brendi (konyak), min dkl	65,3	80,4	23,1
Alkoqolsuz içkilər, min dkl	24 808,2	105,6	747,1
Tütün məmulatlarının istehsalı			
Fermentləşdirilmiş tütün, ton	1 820,2	101,5	-
Papiros və siqaretlər, milyon ədəd	813,1	50,2	46,4
Toxuculuq sənayesi			
Pambıq lifi, ton	8 767,3	46,6	6 689,5
Hazır pambıq parçalar, min kv.m	445,1	2,6 d.	381,0
Pambıq iplik, ton	14 200,8	100,3	2 153,1
Corab məmulatları, min cüt	4 499,3	87,4	9,0
Pambıq yataq ağları, min ədəd	268,4	68,0	0,8

REAL SEKTOR

...ardı...			
Məhsul növləri	2013-cü ilin yanvar- noyabrında istehsal edilmişdir	Əvvəlki ilin müvafiq dövrünə nisbətən, faizlə	01.12.2013-cü il vəziyyətinə hazır məhsul ehtiyatı
Dəri və dəri məmulatlarının, ayaqqabıların istehsalı			
Dəri, min kv.m	810,7	104,5	306,9
Üstü dəridən olan ayaqqabılar, min cüt	274,7	80,6	51,7
Neft məhsullarının istehsalı			
Avtomobil benzini, min ton	1 286,1	108,9	18,4
Neft-kimya sənayesində istifadə üçün benzin, min ton	124,5	91,5	4,2
Ağ neft, min ton	645,3	111,5	35,0
Dizel yanacağı, min ton	2 287,5	105,4	53,2
Sürtkü yağları, min ton	43,8	72,9	8,7
Neft bitumu, min ton	288,1	107,1	2,4
Kimya sənayesi			
Yod, ton	238,4	106,3	30,6
Barium sulfat, min ton	54,5	100,7	4,2
Propilen, min ton	25,7	103,4	0,8
Polietilen, min ton	68,6	115,5	1,6
İzopropil spirti (mütləq), min ton	11,9	2,1 d.	0,4
Lak-boya məmulatları, ton	3 954,0	128,6	49,6
Rezin və plastmas məmulatların istehsalı			
Bərk polietilen borular, borucuqlar, şlanqlar, qollar, ton	25 388,1	102,6	1 216,1
Liflə armaturlaşdırılmış sair bərk plastik borular, borucuqlar, qollar, şlanqlar, ton	848,3	47,7	47,9
Məsaməli poliuretan lövhələri və zolaqları, ton	587,3	107,7	26,7
Rezin lövhələr, təbəqələr və zolarlar, ton	13,3	72,3	161,8
Polimer örtüklər, ton	25,9	135,6	20,9
Butullar, butulkalar və həcmi 2 litrdən çox olmayan oxşar plastik məmulatlar, min ədəd	7 867,2	21,0	7 178,4
Plastik yemək və mətbəx qabları, ton	192,7	100,6	15,2

REAL SEKTOR

...ardı...			
Məhsul növləri	2013-cü ilin yanvar- noyabrında istehsal edilmişdir	Əvvəlki ilin müvafiq dövrünə nisbətən, faizlə	01.12.2013- cü il vəziyyətinə hazır məhsul ehtiyatı
Tikinti materiallarının istehsalı			
Sement, min ton	1 913,8	105,5	26,7
Tikinti şüşəsi, kv. m	145,6	10,3	-
Tikinti gipsi, min ton	161,9	124,2	1,6
Betondan yığma tikinti konstruksiyaları, min kub m	22,0	62,1	1,3
Emal edilmiş mərmər, travertin, alebastr və onlardan məmulatlar, ton	15 593,4	3,6 d.	-
Asfalt (ümumi), min ton	362,8	74,6	-
Hörmə üçün hazır beton qarışığı (ümumi), min ton	1 247,8	110,1	-
Tikinti kərpici (ümumi), min kub-metr	362,3	158,9	13,1
Metallurgiya sənayesi			
Çuqun tökmə, ton	1 766,1	162,9	630,1
Polad tökmə, min ton	188,2	92,0	-
Qeyri-cins poladdan dəstələr şəklində katankalar (armatur), min ton	208,5	92,9	8,3
Polad borular, min ton	58,3	102,3	-
Alüminium çubuqlar, millər və profilər, ton	328,1	2,1 d.	195,5
Hazır metal məmulatlarının istehsalı			
Mayelər üçün çənlər, sisternlər, baklar, ton	318,9	57,3	84,2
Qara metallardan sair konstruksiyalar, ton	6 777,1	177,1	1 116,3
Metallardan qapı və pəncərə, ədəd	1 848	82,5	-
Misdən elektrik izolyasiyası olmayan çoxdamarlı məftil, tros və kabellər, ton	10 568,5	130,2	-
Kompyuter, elektron və elektrik avadanlıqlarının istehsalı			
Meteorologiya məqsədləri üçün sair elektron cihazlar, min ədəd	59,8	105,0	2,0

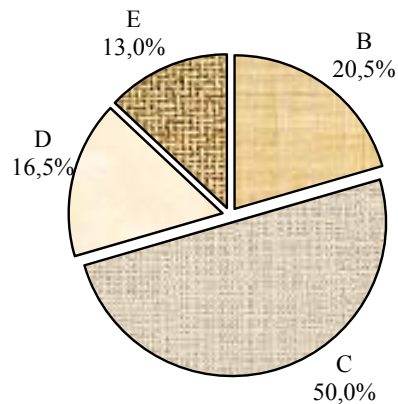
REAL SEKTOR

...sonu			
Məhsul növləri	2013-cü ilin yanvar- noyabrında istehsal edilmişdir	Əvvəlki ilin müvafiq dövrünə nisbətən, faizlə	01.12.2013- cü il vəziyyətinə hazır məhsul ehtiyatı
Qəbuledici qurğuları olmayan radio və televiziya verisləri aparatları, ədəd	6 150	85,1	1 186
Güc transformatorları, ədəd	129	75,0	1
Televizorlar, ədəd	22 512	102,0	2 895
Məişət soyuducuları, ədəd	6 042	120,4	712
Maşın və avadanlıqların istehsalı, avtomobil və qoşquların istehsalı			
Ştanqlı quyu nasosları, ədəd	5 967	116,4	484
Elektrik ötürücüsü olan liftlər və skip qaldırıcıları, ədəd	61	101,7	92
Mancanaq dəzgahları, ədəd	233	184,9	102
Məişət kondisionerləri, ədəd	7 785	155,5	2 172
Dondurulmuş ərzaq məhsullarına saxlanması üçün soyuducu vitrinlər və piştaxtalar, ədəd	401	179,8	-
Traktorlar, ədəd	619	102,8	-
Kotənlər, ədəd	705	138,5	-
Yük avtomobilləri, ədəd	230	166,7	2
Minik avtomobilləri, ədəd	394	83,5	152
Elektrik enerjisi, qaz və buxar istehsalı, bölüşdürülməsi və təchizatı			
Elektrik enerjisi (əmtəlik), milyon kVt-saat	18 502,9	100,2	-
su elektrik stansiyalarının istehsalı	1 275,0	76,1	-
istilik elektrik stansiyalarının istehsalı	17 227,9	102,6	-
Su təchizatı; tullantıların təmizlənməsi və emalı			
Suyun təmizlənməsi və bölüşdürülməsi, milyon kub-metr	232,4	103,0	-

*) Qeyd. Ümumi və əmtəlik məhsul göstəriciləri arasındakı fərq istehsalçılar tərəfindən hazır məhsulun bir qisminin öz istehsal ehtiyaclarının ödənilməsinə yönəldilməsi ilə izah olunur.

2013-cü ilin yanvar-oktyabr aylarında ölkənin sənaye sahələrində çalışan maddəli işçilərin sayı əvvəlki ilin müvafiq dövrü ilə müqayisədə 6,1 faiz artaraq 182,5 min nəfər təşkil etmiş, onların orta aylıq əmək haqqı 8,0 faiz yüksələrək 644,9 manat olmuşdur. İşçilərin 37,5 min nəfəri mədənçıxarma, 91,2 min nəfəri emal, 30,1 min nəfəri elektrik enerjisi, qaz və buxar istehsalı, bölüşdürülməsi və təchizatı, 23,7 min nəfəri isə su təchizatı, tullantıların təmizlənməsi və emalı bölmələrində cəmləşmişdir.

**Sənaye işçilərinin sayının sahə bölgüsü,
ümumi yekuna nisbətən, faizlə**

B – Mədənçıxarma sənayesi; **C** – Emal sənayesi;
D – Elektrik enerjisi, qaz və buxar istehsalı, bölüşdürülməsi və təchizatı;
E – Su təchizatı, tullantıların təmizlənməsi və emalı

Əmək haqlarının daha çox artımı emal bölməsində elektrik avadanlıqlarının, dəri və dəri məmulatlarının, sair nəqliyyat vasitələrinin, geyim, qida məhsullarının, içki, ağac emalı və ağacdən məmulatların, kağız və karton, tikinti materiallarının, mebel, zərgərlik musiqi, idman və tibb avadanlıqlarının, neft məhsullarının, rezin və plastmas

məmulatların istehsalı müəssisələrində müşahidə olunmuşdur. Qeyri-dövlət bölməsində işçilərin orta aylıq əmək haqqı 8,1 faiz artaraq 749,0 manat təşkil etmişdir.

**Sənayenin fəaliyyət növləri üzrə bir işçinin
orta aylıq əmək haqqı, manat**

	2013-cü il yanvar- oktyabr	2012-ci il yanvar- oktyabr	2012-ci ilin müvafiq dövrünə nisbətən, faizlə
Sənaye üzrə - cəmi	644,9	597,2	108,0
Mədənçıxarma sənayesi	1 510,9	1 400,9	107,9
Emal sənayesi	433,6	393,1	110,3
o cümlədən:			
qida məhsullarının istehsalı	304,0	247,3	122,9
içki istehsalı	371,7	312,9	118,8
tütün məhsullarının istehsalı	318,7	308,9	103,2
toxuculuq sənayesi	247,2	259,4	95,3
geyim istehsalı	362,2	280,1	129,3
dəri və dəri məmulatlarının, ayaqqabıların istehsalı	472,3	340,1	138,9
ağac emalı və ağacdən istehsalı məmulatların	489,5	418,9	116,9
kağız və karton istehsalı	452,9	388,2	116,7
poliqrafiya fəaliyyəti	302,7	275,7	109,8
neft məhsullarının istehsalı	732,1	659,0	111,1
kimya sənayesi	458,0	434,3	105,5
əczaçılıq məhsullarının istehsalı	329,6	328,5	100,3
rezin və plastmas məmulatların istehsalı	345,1	310,5	111,1
tikinti materiallarının istehsalı	548,0	474,2	115,6
metallurgiya sənayesi	604,2	545,7	110,7
hazır metal məmulatlarının istehsalı	457,5	650,3	70,4
kompyuter və digər elektron avadanlıqların istehsalı	354,5	331,3	107,0
elektrik avadanlıqlarının istehsalı	466,3	238,2	195,8
maşın və avadanlıqların istehsalı	343,2	316,0	108,6
avtomobil və qoşquların istehsalı	232,4	242,1	96,0
sair nəqliyyat vasitələrinin istehsalı	367,2	271,8	135,1
mebel istehsalı	328,0	285,0	115,1
zərgərlik, musiqi, idman və tibb avadanlıqlarının istehsalı	265,5	235,4	112,8
maşın və avadanlıqların quraşdırılması və təmiri	618,3	659,1	93,4

	2013-cü il yanvar- oktyabr	2012-ci il yanvar- oktyabr	...ardı 2012-ci ilin müvafiq dövrünə nisbətən, faizlə
Elektrik enerjisi, qaz və buxar istehsalı, bölüşdürülməsi və təchizəti	464,2	440,1	105,5
Su təchizəti, tullantıların təmizlənməsi və emalı	314,9	273,6	115,1

Tikinti

Əsas kapitəla yönəldilmiş vəsaitlər

2013-cü ilin yanvar-noyabr aylarında ölkənin iqtisadi və sosial sahələrinin inkişafı üçün bütün maliyyə mənbələrindən əsas kapitəla 14592,3 milyon manat vəsait yönəldilmiş, onun 66,4 faizi tikinti-quraşdırma işlərinin yerinə yetirilməsinə sərf edilmişdir. Əvvəlki ilin müvafiq dövrü ilə müqayisədə əsas kapitəla yönəldilmiş vəsaitin həcmi 14,8 faiz, tikinti-quraşdırma işlərinə sərf edilmiş vəsaitin həcmi 26,7 faiz artmışdır. Dövlət mülkiyyətində olan müəssisə və təşkilatlar əsas kapitəla 9129,1 milyon manat, qeyri-dövlət müəssisələri isə 5463,2 milyon manat vəsait sərf etmişlər. Məhsul istehsalı obyektlərinin inşasında 7383,9 milyon manat, xidmət sahələri üzrə obyektlərin tikintisində 7208,4 milyon manat vəsait istifadə edilmişdir.

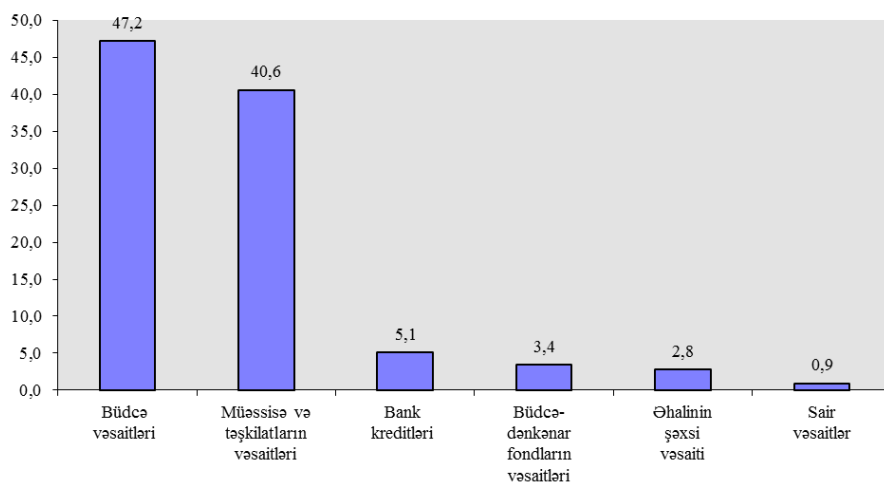
Daxili mənbələrdən əsas kapitəla yönəldilmiş vəsaitin həcmi əvvəlki ilin müvafiq dövrü ilə müqayisədə 10,2 faiz artaraq ümumi sərmayənin 74,1 faizini təşkil etmiş, onun 79,2 faizi dövlət, 20,8 faizi isə qeyri-dövlət bölməsinin payına düşmüşdür.

Əsas kapitəla yönəldilmiş sərmayənin ümumi həcmində müəssisə və təşkilatların vəsaitləri 5916,7 milyon manat (ümumi vəsaitdə 40,6 faiz), bank kreditləri 749,8 milyon manat (5,1 faiz), büdcə vəsaitləri 6890,6 milyon manat (47,2 faiz), büdcədən kənar fondların vəsaitləri 491,6 milyon manat (3,4 faiz), əhalinin şəxsi vəsaitləri 408,5 milyon manat (2,8 faiz), sair vəsaitlər 135,1 milyon manat (0,9 faiz) təşkil etmişdir.

**Maliyyə mənbələri üzrə
əsas kapitala yönəldilmiş vəsaitlər**

	2013-cü ilin yanvar-noyabr aylarında, milyon manat	Əvvəlki ilin müvafiq dövrünə nisbətən (müqayisəli qiymətlərlə), faizlə	Ümumi həcmdə xüsusi çəkisi, faizlə
Cəmi	14 592,3	114,8	100,0
o cümlədən:			
Müəssisə və təşkilatların vəsaitləri	5 916,7	108,5	40,6
Bank kreditləri	749,8	118,9	5,1
Büdcə vəsaitləri	6 890,6	119,9	47,2
Büdcədənəknar fondların vəsaitləri	491,6	102,9	3,4
Əhalinin şəxsi vəsaiti	408,5	116,8	2,8
Sair vəsaitlər	135,1	2,5 d.	0,9

**Əsas kapitala yönəldilmiş vəsaitlərin maliyyə
mənbələri üzrə strukturu, faizlə**

2013-cü ilin on bir ayında əsas kapitala yönəldilmiş ümumi vəsaitin 43,8 faizi sənaye sahələrinin inkişafına, 20,4 faizi nəqliyyat və anbar təsərrüfatına, 7,5 faizi daşınmaz əmlakla əlaqədar əməliyyatlara, 6,8 faizi dövlət idarəetməsinə, 4,7 faizi

təhsilə, 3,5 faizi kənd təsərrüfatına, hər birində 3,3 faiz olmaqla tikintiyə, istirahət, əyləncə və incəsənətə, 2,6 faizi səhiyyəyə, 1,2 faizi inzibati və yardımçı xidmətlərin göstərilməsinə, 1,1 faizi informasiya və rabitəyə, 1,0 faizi ticarətə, 0,4 faizi turistlərin yerləşdirilməsi və ictimai iaşəyə, 0,2 faizi digər sahələrdə xidmətlərin göstərilməsinə, hər birində 0,1 faiz olmaqla maliyyə və sığortaya, peşə, elmi və texniki fəaliyyətə sərf edilmişdir.

**İqtisadiyyatın sahələri üzrə əsas kapitala
yönəldilmiş vəsaitlərin həcmi**

Sahələrin adı	2013-cü ilin yanvar-noyabr aylarında, milyon manat	Əvvəlki ilin müvafiq dövrünə nisbətən (müqayisəli qiymətlərlə), faizlə	Ümumi həcmdə xüsusi çəkisi, faizlə
CƏMI	14 592,3	114,8	100,0
o cümlədən:			
neft bölməsi	4 342,1	133,9	29,8
qeyri-neft bölməsi	10 250,2	108,2	70,2
Kənd təsərrüfatı, meşə təsərrüfatı və balıqçılıq	515,8	97,7	3,5
Sənaye	6 388,7	132,0	43,8
o cümlədən:			
Mədənçıxarma sənayesi	4 207,7	129,9	28,8
Emal sənayesi	903,2	156,6	6,2
Elektrik enerjisi, qaz və buxar istehsalı, bölüşdürülməsi və təchizatı	322,2	82,0	2,2
Su təchizatı; tullantıların təmizlənməsi və emalı	955,6	151,9	6,6
Tikinti	479,5	130,1	3,3
Ticarət; nəqliyyat vasitələrinin təmiri	146,3	57,0	1,0
Nəqliyyat və anbar təsərrüfatı	2 972,2	139,0	20,4
o cümlədən:			
Nəqliyyat	2 963,8	139,2	20,3
Poçt və kuryer fəaliyyəti	8,4	90,0	0,1
Turistlərin yerləşdirilməsi və ictimai iaşə	62,1	52,2	0,4

REAL SEKTOR

Sahələrin adı	2013-cü ilin yanvar-noyabr aylarında, milyon manat	Əvvəlki ilin müvafiq dövrünə nisbətən (müqayisəli qiymətlərlə), faizlə	...ardı Ümumi həcmədə xüsusi çəkisi, faizlə
İnformasiya və rabitə	166,0	56,7	1,1
o cümlədən:			
Rabitə	158,0	55,9	1,1
Maliyyə və sığorta fəaliyyəti	11,6	16,9	0,1
Daşınmaz əmlakla əlaqədar əməliyyatlar	1 093,4	92,8	7,5
ondan mənzil tikintisi	1 082,8	93,3	7,4
Peşə, elmi və texniki fəaliyyət	15,6	6,5	0,1
İnzibati və yardımçı xidmətlərin göstərilməsi	178,0	75,4	1,2
Dövlət idarəetməsi və müdafiə; sosial təminat	995,8	95,9	6,8
Təhsil	678,4	99,7	4,7
Əhaliyə səhiyyə və sosial xidmətlərin göstərilməsi	379,2	191,6	2,6
İstirahət, əyləncə və incəsənət sahəsində fəaliyyət	480,4	92,2	3,3
Digər sahələrdə xidmətlərin göstərilməsi	29,3	3,1 d.	0,2

2013-cü ilin yanvar-noyabr aylarında 4342,1 milyon manat həcmində vəsait neft bölməsinə yönəldilmişdir. Qeyri-neft bölməsinin inkişafına sərf edilmiş vəsaitin həcmi əvvəlki ilin müvafiq dövrünə nisbətən 8,2 faiz artaraq 10250,2 milyon manat (ümumi sərmayənin 70,2 faizi) təşkil etmiş, o cümlədən 2046,6 milyon manat (14,0 faizi) qeyri-neft sənaye bölməsinin inkişafında istifadə edilmişdir. Qeyri-neft bölməsinə yönəldilmiş vəsaitin 80,5 faizi dövlət, 19,5 faizi qeyri-dövlət mülkiyyətli müəssisə və təşkilatların payına düşmüşdür.

**Neft və qeyri-neft bölməsi üzrə əsas kapitala
yönəldilmiş vəsaitlər**

	Neft bölməsi		Qeyri-neft bölməsi	
	milyon manat	ümumi həcmdə xüsusi çəkisi, faizlə	milyon manat	ümumi həcmdə xüsusi çəkisi, faizlə
2012-ci il				
Yanvar	230,3	50,1	229,1	49,9
Fevral	254,5	34,5	482,5	65,5
Mart	274,8	30,4	628,2	69,6
Aprel	297,6	25,3	877,9	74,7
May	343,3	28,6	855,2	71,4
İyun	295,0	20,3	1 156,5	79,7
İyul	274,0	22,8	927,2	77,2
Avqust	305,4	24,3	952,5	75,7
Sentyabr	284,0	19,4	1 182,6	80,6
Oktyabr	317,0	24,7	968,2	75,3
Noyabr	341,6	23,1	1 137,7	76,9
Dekabr	430,5	15,8	2 292,9	84,2
2013-cü il				
Yanvar	230,2	37,3	387,5	62,7
Fevral	472,0	44,4	590,4	55,6
Mart	376,7	30,8	845,4	69,2
Aprel	335,7	24,9	1 014,8	75,1
May	430,9	28,5	1 079,0	71,5
İyun	405,1	25,3	1 194,1	74,7
İyul	393,5	27,4	1 043,5	72,6
Avqust	398,1	25,2	1 181,9	74,8
Sentyabr	389,9	26,9	1 057,8	73,1
Oktyabr	505,0	40,0	758,4	60,0
Noyabr	405,0	27,0	1 097,4	73,0

Cari ilin on bir ayında **Bakı şəhərində** “Gəmi təmiri və gəmiqayırma” İstehsalat Birliyi, Gəmiqayırma və Çörək zavodları, Heydər Əliyev Beynəlxalq Aeroportunda anqar kompleksi və Beynəlxalq Logistika Mərkəzi, Qaz Turbinli İstilik Elektrik Stansiyası, Azərbaycan Tibb Universitetinin Tədris-Cərrahiyyə Klinikası, “Alov qüllələri” kompleksindəki “Fairmont Baku” oteli, “Qələbə Meydanı” müxtəlif səviyyəli tunel tipli yol qovşağı, Yeraltı avtomobil dayanacağı, **Şərrur rayonunda** Arpaçay Su Elektrik Stansiyası, **Sumqayıt şəhərində** “Gilan” Tekstil Parkı, Polad boru zavodu, ”Sağlam qida” Aqrar

Sənaye Kompleksi, **Şirvan şəhərində** “Cənub” Elektrik Stansiyası, Olimpiya İdman Kompleksi və Şirvan-Muğan qrup su kəməri, **Abşeron rayonunda** Birdəfəlik plastik qablar və priforminqlər istehsalı və “Milla” süd məhsulları və dondurma istehsalı zavodları, **Ağcabədi rayonunda** “Aqat-Aqro” heyvandarlıq kompleksi, Mərkəzi Xəstəxana, Gənclər Mərkəzi, **Ağstafa rayonunda** Peyntbol və Atıcılıq Mərkəzi, **Astara rayonunda** Boks Mərkəzi, **Balakən rayonunda** Soyuducu anbar kompleksi, **Cəlilabad rayonunda** Mərkəzi Xəstəxana, **Gədəbəy rayonunda** Yeni qızıl emalı zavodu, Aşıq musiqi məktəbi, Soyuducu anbar kompleksi, **Qazax rayonunda** Sement zavodu, **Qəbələ rayonunda** Üzüm emalı zavodu, Heyvandarlıq-südçülük kompleksi, Aqrar Sənaye Kompleksi, “Qafqaz Karvansaray” otel kompleksi, **Qobustan rayonunda** İdman Kompleksi, **Quba rayonunda** Milli Qolf Klubu, Gənclər Mərkəzi, “Rixos” oteli, **Hacıqabul rayonunda** Seramik plitələr istehsalı zavodu, **Xaçmaz, Qax, Saatlı rayonlarında** Olimpiya İdman Kompleksləri, **İsmayilli rayonunda** Tikiş fabriki, “İsmayilli-1” Su Elektrik Stansiyası, **Sabirabad rayonunda** Kür çayı üzərində körpü, İstixana Kompleksi, **Lənkəran, Siyəzən rayonlarında** Gənclər Mərkəzi, **Şabran rayonunda** Vəlvələçay-Taxtakörpü kanalı, Taxtakörpü su anbarı, Taxtakörpü Su Elektrik Stansiyası, **Şəmkir rayonunda** “Zəka” İntelektual Gənclər Mərkəzi, “Excelsior Hotel Shamkir” mehmanxanası, **Tovuz rayonunda** Hemodializ Mərkəzi, **Yevlax rayonunda** Hava Limanı, Mərkəzi Xəstəxana, bütün maliyyə mənbələri hesabına ölkədə ümumi sahəsi 1874,4 min kvadrat metr olan yeni yaşayış evləri, 1050 çarpayılıq xəstəxana, növbədə 248 nəfəri qəbul edən ambulatoriya-poliklinika müəssisələri, 29334 şagird yerlik ümumtəhsil məktəbləri, 1866 yerlik məktəbəqədər təhsil müəssisələri, 864 yerlik klub və s. obyektlər istifadəyə verilmişdir.

**Xarici müəssisə və təşkilatlar tərəfindən
əsas kapitala yönəldilmiş vəsaitlər**

2013-cü ilin yanvar-noyabr aylarında xarici mənbələrdən əsas kapitala 3776,5 milyon manat vəsait yönəldilmişdir.

**Daxili və xarici mənbələrdən
əsas kapitala yönəldilmiş vəsaitlər**

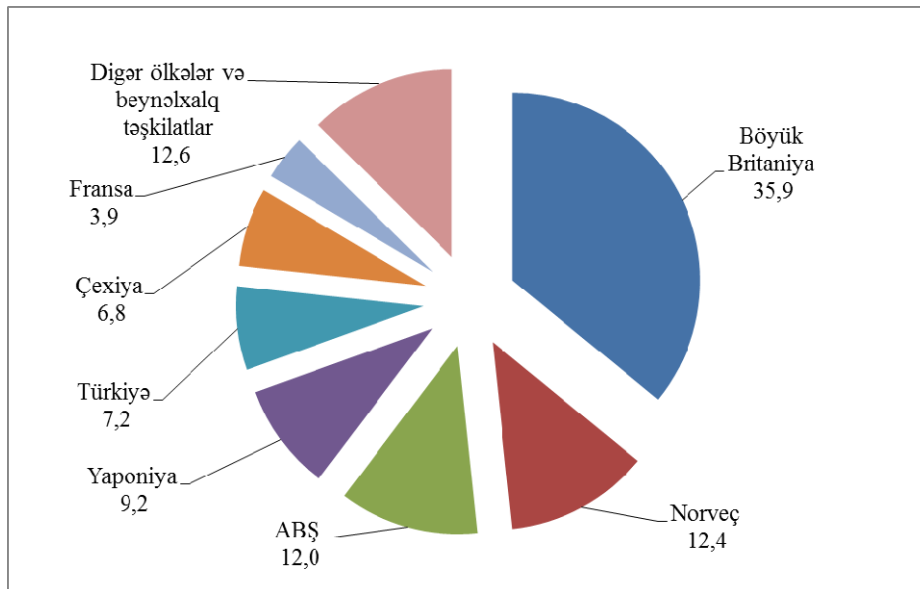
	Daxili		Xarici	
	milyon manat	ümumi həcmdə xüsusi çəkisi, faizlə	milyon manat	ümumi həcmdə xüsusi çəkisi, faizlə
2012-ci il				
Yanvar	216,9	47,2	242,5	52,8
Fevral	581,4	78,9	155,6	21,1
Mart	730,9	80,9	172,1	19,1
Aprel	916,6	78,0	258,9	22,0
May	975,0	81,4	223,5	18,6
İyun	1 195,5	82,4	256,0	17,6
İyul	995,8	82,9	205,3	17,1
Avqust	1 000,0	79,5	257,9	20,5
Sentyabr	1 210,3	82,5	256,3	17,5
Oktyabr	961,5	74,8	323,7	25,2
Noyabr	952,3	64,4	527,1	35,6
Dekabr	2 343,4	86,0	380,0	14,0
2013-cü il				
Yanvar	398,8	64,6	218,9	35,4
Fevral	691,5	65,1	370,9	34,9
Mart	887,8	72,6	334,3	27,4
Aprel	1 094,4	81,0	256,1	19,0
May	1 157,0	76,6	352,9	23,4
İyun	1 282,2	80,2	317,0	19,8
İyul	1 064,8	74,1	372,2	25,9
Avqust	1 184,1	74,9	395,9	25,1
Sentyabr	1 082,9	74,8	364,8	25,2
Oktyabr	869,7	68,8	393,7	31,2
Noyabr	1 102,6	73,4	399,8	26,6

Xarici ölkələr və beynəlxalq təşkilatlar tərəfindən yönəldilmiş vəsaitin 3301,4 milyon manatı (87,4 faizi) Böyük Britaniya, ABŞ, Norveç, Yaponiya, Çexiya, Türkiyə və Fransa sərmayədarlarına məxsus olmuşdur.

**Xarici ölkələr və beynəlxalq təşkilatlar üzrə əsas
kapitala yönəldilmiş xarici vəsaitin həcmi**

Ölkələrin və beynəlxalq təşkilatların adı	2013-cü ilin yanvar-noyabr aylarında, min manat	Ümumi həcmdə xüsusi çəkisi, faizlə
Cəmi	3 776 517,6	100,0
o cümlədən:		
Böyük Britaniya	1 354 432,5	35,9
Norveç	467 602,8	12,4
ABŞ	454 642,7	12,0
Yaponiya	346 057,9	9,2
Türkiyə	270 526,3	7,2
Çexiya	258 107,2	6,8
Fransa	149 987,2	3,9
Rusiya	118 723,5	3,1
İran	118 723,5	3,1
Cənubi Koreya	24 297,8	0,7
Sinqapur	17 764,6	0,5
Almaniya	1 327,1	0,0
Niderland	1 016,2	0,0
İtaliya	250,9	0,0
Lüksemburq	10,8	0,0
Dünya Bankı	139 101,3	3,7
Asiya İnkişaf Bankı	42 304,3	1,1
İslam İnkişaf Bankı	9 272,5	0,3
Avropa Şurası	2 153,1	0,1
Avropa Yenidənqurma və İnkişaf Bankı	215,4	0,0

**2013-cü ilin yanvar-noyabr aylarında əsas kapitala
yönəldilmiş vəsaitin xarici ölkələr və beynəlxalq təşkilatlar
üzrə strukturu (ümumi yekuna görə, faizlə)**

Tikinti müəssisələri tərəfindən yerinə yetirilmiş inşaat işlərinin həcmi müqayisə edilən dövrün səviyyəsini 6,9 faiz üstələyərək 7107,7 milyon manat təşkil etmiş, ondan 66,2 faizi yeni tikinti, yenidənqurma və genişləndirmə, 17,7 faizi əsaslı təmir, 2,9 faizi cari təmir, 13,2 faizi isə sair tikinti işlərinə sərf edilmişdir. Ümumi inşaat işlərinin 79,9 faizini qeyri-dövlət mülkiyyətli tikinti müəssisələri yerinə yetirmişlər.

2013-cü ilin yanvar-oktyabr aylarında inşaat bölməsində çalışmış işçilərin orta siyahı sayı əvvəlki ilin eyni dövrü ilə müqayisədə 9,0 faiz artaraq 100,6 min nəfər olmuşdur. Tikintidə çalışan işçilərin orta aylıq nominal əmək haqqı əvvəlki ilin müvafiq dövrünə nisbətən 5,9 faiz artaraq 614,9 manat təşkil etmişdir. Mülki təyinatlı inşaat işlərində işləyən işçilərin əmək haqları 27,6 faiz, ixtisaslaşdırılmış tikinti işlərində 4,4 faiz, binaların tikintisində isə 1,1 faiz artmışdır.

Tikintidə fəaliyyət növləri üzrə işçilərin əmək haqqı

Fəaliyyət növləri	Bir işçinin orta aylıq əmək haqqı	
	2013-cü ilin yanvar-oktyabr aylarında, manat	Əvvəlki ilin müvafiq dövrünə nisbətən, faizlə
Cəmi	614,9	105,9
o cümlədən:		
Dövlət bölməsi	500,8	107,1
Qeyri-dövlət bölməsi	667,5	102,6
Ümumi yekundan fəaliyyət növləri üzrə:		
Binaların tikintisi	560,9	101,1
Mülki təyinatlı inşaat işləri	600,0	127,6
İxtisaslaşdırılmış tikinti işləri	745,6	104,4

Kənd təsərrüfatı

2013-cü ilin yanvar-noyabr aylarında kənd təsərrüfatı məhsulunun həcmi 4990,0 milyon manat olmaqla 4,8 faiz, o cümlədən bitkiçilik üzrə 4,0 faiz, heyvandarlıq üzrə 5,5 faiz artmışdır.

Bitkiçilik. Ölkənin kənd təsərrüfatında əksər növ bitkiçilik məhsullarının yığılı başa çatmışdır. Dekabrın 1-i vəziyyətinə 1035,1 min hektar payızlıq və yazlıq dənli və dənli paxlalı bitkilərin sahəsi (qarğıdalısız) biçilib döyülmüş və hər hektardan orta hesabla 26,6 sentner olmaqla 2753,7 min ton (keçən il 2620,3 min ton) məhsul götürülmüşdür. Bundan başqa, hesabat dövründə 38,6 min hektar qarğıdalı sahəsindən qıçaları quru dənə çevirməklə 208,1 min ton (keçən il 181,9 min ton) məhsul toplanmış, hər hektardan orta hesabla 53,9 sentner qarğıdalı dənli götürülmüşdür. Qarğıdalı dənli nəzərə alınmaqla ölkə üzrə 1073,7 min hektar dənli və dənli paxlalı bitki sahələrindən ilkin çəkiddə 2961,8 min ton taxıl məhsulu götürülmüşdür. Hektarın orta məhsuldarlığı 27,2 sentnerdən 27,6 sentnerə yüksələrək 0,4 sentner artmışdır.

Mövsüm ərzində sahələrdən 992,7 min ton kartof, 1204,3 min ton tərəvəz, 429,7 min ton bostan məhsulları toplanmışdır. Keçən ilin müvafiq dövrünə nisbətən kartof istehsalı 2,5 faiz, tərəvəz və bostan məhsullarının istehsalı 0,5 faiz artmışdır. Hektarın orta məhsuldarlığı kartof üzrə 5 sentner, tərəvəz üzrə 2 sentner, bostan məhsulları üzrə 8 sentner artmış və müvafiq olaraq 152, 156 və 151 sentnerə çatmışdır.

Dekabrın 1-i vəziyyətinə qurudulmuş çəkiddə 3,5 min ton tütün yarpağı, 18,1 min ton dən üçün günəbaxan istehsal edilmiş, emal müəssisələrinə 42,6 min ton xam pambıq yığılıb satılmışdır.

Cari ildə 5465 hektar sahədə emal üçün şəkər çuğunduru əkilməmişdir. Hesabat tarixinə 5324 hektar sahənin (97,4 faizi) çuğunduru qazılmış və həmin sahələrin hər hektarından 340 sentner olmaqla 180,8 min ton məhsul götürülmüşdür.

REAL SEKTOR

Hesabat dövründə 839,7 min ton və yaxud keçən ildəkindən 4,7 faiz çox meyvə və giləmeyvə, 152,5 min ton (3,6 faiz çox) üzüm, 567,5 ton (3,1 faiz çox) yaşıl çay yarpağı toplanmışdır.

Bitkiçilik məhsullarının yığımı haqqında daha ətraflı məlumatlar aşağıdakı cədvəldə verilmişdir.

	2013-cü il yanvar-noyabr				2012-ci il yanvar-noyabr		
	Yığılmış sahə, min hektar	%	Yığılmış məhsul, min ton	Məhsul- darlıq, sent/ha	Yığılmış sahə, min hektar	Yığılmış məhsul, min ton	Məhsul- darlıq, sent/ha
Dənli və dənli paxlalı bitkilər (qarğıdalısız)	1 035,1	100,0	2 753,7	26,6	995,1	2 620,3	26,3
Dən üçün qarğıdalı	38,6	99,9	208,1	53,9	35,7	181,9	51,0
Dənli və dənli paxlalı bitkilər – cəmi	1 073,7	100,0	2 961,8	27,6	1 030,8	2 802,2	27,2
Pambıq ^{*)}	23,5 ^{**)}		42,6		29,2 ^{**)}	54,6	
Dən üçün günəbaxan	9,4	100,0	18,1	19,3	11,0	19,9	18,1
Şəkər çuğunduru (emal üçün)	5,3	97,4	180,8	340	3,6	120,7	337
Tütün, ton	1,2 ^{**)}		3451,7		1,5 ^{**)}	4,3	
Kartof	65,3	100,0	992,7	152	66,0	968,5	147
Tərəvəz	77,4	100,0	1 204,3	156	78,0	1 198,2	154
Ərzaq üçün bostan məhsulları	28,5	100,0	429,7	151	30,0	427,8	143
Meyvə və giləmeyvə			839,7			802,2	
Üzüm			152,5			147,3	
Yaşıl çay yarpağı, ton			567,5			550,3	

^{*)} noyabr ayının 25-nə

^{**)} əkin sahəsi

Təsərrüfatlarda payız-tarla işləri davam etdirilir. Cari il dekabr ayının 1-i vəziyyətinə gələn ilin məhsulu üçün təmiz herik şumu da daxil olmaqla 1050,5 min hektar və ya keçən ilin müvafiq dövründən 5,2 faiz çox sahədə şum qaldırılmış, 934,8 min hektarda dən və yaşıl yem üçün payızlıq taxıl səpilmiş, bunun 918,3 min hektarı dən üçün nəzərdə tutulmuşdur. Dənlik taxılın 616,7 min hektarı (67,2 faizi) buğda, 301,6 min hektarı (32,8 faizi) arpa əkinini sahəsidir.

Heyvandarlıq. Ötən on bir ay ərzində diri çəkiddə 452,1 min ton ət, 1669,6 min ton süd, 1279,6 milyon ədəd yumurta və fiziki çəkiddə 16,5 min ton yun istehsal edilmişdir. 2012-ci ilin müvafiq dövrünə nisbətən ət istehsalı 4,1 faiz, süd istehsalı 5,9 faiz, yumurta istehsalı 16,3 faiz və yun istehsalı 2,2 faiz artmışdır.

Heyvandarlıq məhsullarının istehsalı, min ton

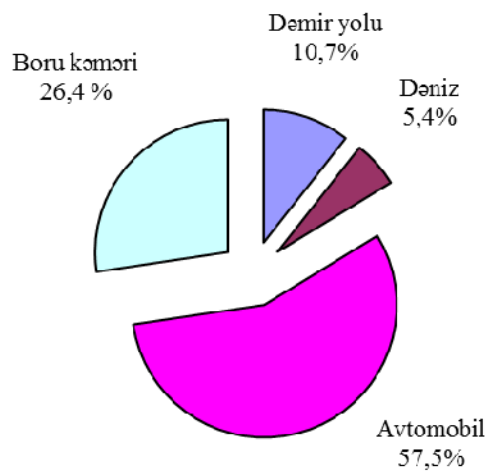
(yanvar-noyabr ayları)

	2013	2012	Əvvəlki ilin müvafiq dövrünə nisbətən	
			%	+, -
Ət (diri çəkiddə)	452,1	434,3	104,1	17,8
Süd	1 669,6	1 576,7	105,9	92,9
Yumurta, milyon ədəd	1 279,6	1 100,6	116,3	179,0
Yun	16,5	16,2	102,2	0,3

Nəqliyyat

Nəqliyyat sektorunda fəaliyyət göstərən təsərrüfat subyektləri tərəfindən 2013-cü ilin on bir ayında 199,3 milyon ton və ya ötən ilin müvafiq dövrünə nisbətən 3,3 faiz çox yük daşınmış, qeyri-neft yüklərinin həcmi 6,8 faiz artaraq 140,5 milyon tona çatmışdır. Nəqliyyat vasitələri ilə daşınmış yüklərin 57,5 faizi avtonəqliyyat, 26,4 faizi boru kəməri, 10,7 faizi dəmir yolu, 5,4 faizi dəniz nəqliyyatı vasitələri ilə həyata keçirilmişdir.

Yük daşınmasının ayrı-ayrı nəqliyyat növləri üzrə strukturu, yekuna nisbətən

Qeyri-dövlət bölməsində yük daşınması 4,9 faiz artmış, bu bölməyə məxsus nəqliyyat vasitələri ilə yük daşınmasının payı nəqliyyat sektorunda 75,2 faiz təşkil etmişdir.

Yanvar-noyabr aylarında nəqliyyatçılar 1577,7 milyon nəfərə və ya əvvəlki ilin eyni dövrü ilə müqayisədə 7,8 faiz çox sənişinə xidmət göstərmişlər. Sənişinlərin 87,9 faizi avtomobil, 11,9 faizi metro nəqliyyatının xidmətlərindən istifadə etmişlər.

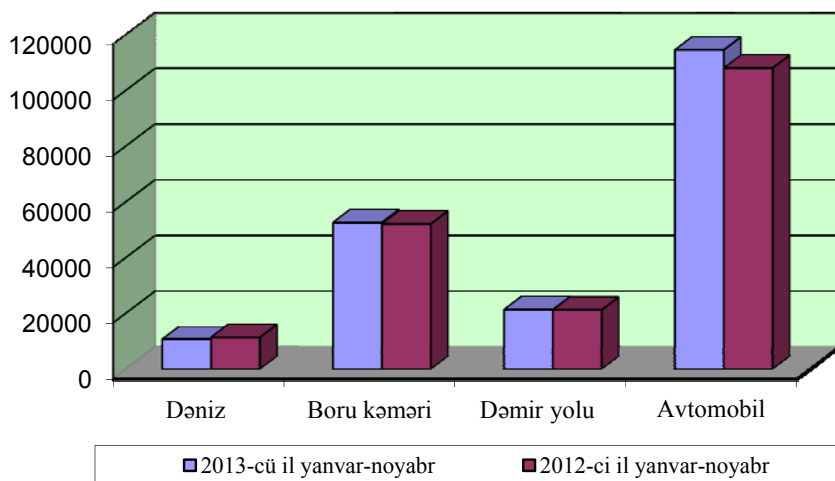
Dəmir yolu nəqliyyatı ilə yük daşınması on bir ay ərzində 21,3 milyon ton olmuş və əvvəlki ilin müvafiq dövrü ilə

müqayisədə 0,4 faiz artmışdır. Orta hesabla sutkada 672 vaqon yüklənmiş, 594 vaqon boşaldılmışdır.

Sutka ərzində dəmir yolunun Şimal istiqaməti üzrə 24,8 min ton, Qərb istiqaməti üzrə 6,4 min ton və Cənub istiqaməti üzrə 5,9 min ton yüklənmə işi yerinə yetirilmişdir.

Dəniz nəqliyyatında daşınmış yüklərin həcmi 10,7 milyon ton təşkil etmişdir. Yüklərin 56,3 faizini neft yükləri, 43,7 faizini isə quru yüklər təşkil etmiş və bütün daşımlar xarici əlaqə üzrə həyata keçirilmişdir. Dəniz limanlarında 11,5 milyon ton yükləmə-boşaltma işləri həyata keçirilmişdir. İşlənmiş yüklərin 85,0 faizini beynəlxalq tranzit yüklər təşkil etmişdir. 2013-cü il noyabrın 1-i vəziyyətinə limanlarda göndərilmək üçün 99,9 min ton və ya əvvəlki ilin eyni dövrü ilə müqayisədə 35,4 faiz çox idxal yüklərin qalığı olmuşdur.

Nəqliyyat sektorunda yük daşınması, min ton

Nəqliyyat sektorunda daşımların həcminə görə ən böyük paya malik olan **avtomobil nəqliyyatı** ilə 114,6 milyon ton yük, 1386,6 milyon sərnişin daşınmış və əvvəlki ilin eyni dövrü ilə müqayisədə müvafiq olaraq 6,0 faiz və 8,1 faiz artım qeydə alınmışdır. Sərnişinlərin 96,2 faizi avtobus, 3,8 faizi isə minik

taksilərinin xidmətlərindən istifadə etmişlər. Yük dövriyyəsi 6,1 faiz, sənişin dövriyyəsi isə 9,0 faiz artmışdır.

Metro nəqliyyatının xidmətlərindən istifadə etmiş sənişinlərin sayı 187,3 milyon nəfər olmaqla 5,8 faiz artmışdır.

Hava nəqliyyatı ilə 1550,1 min və ya 4,2 faiz çox sənişin daşınmış, daşınmanın 99,5 faizi dövlət, 0,5 faizi isə özəl müəssisələrə məxsus hava gəmiləri ilə həyata keçirilmişdir. Bu nəqliyyat növü ilə yükdaşıma 1,6 dəfə artaraq 111,6 min tona çatmışdır.

Magistral neft kəmərləri ilə 39,8 milyon ton neft nəql edilmişdir. Nəqlətmənin dördə üç hissəsi Bakı-Tbilisi-Ceyhan neft ixrac kəməri ilə həyata keçirilmiş və cari ilin on bir ayında bu kəmər vasitəsilə 30,1 milyon ton neft ötürülmüşdür. Dövr ərzində gəmilər vasitəsilə ölkəyə gətirilərək Səngəçal terminalından BTC kəməri ilə 2,8 milyon ton tranzit Türkmənistan nefti nəql edilmişdir.

Magistral qaz kəmərləri ilə 17,8 milyard kub-metr qaz nəql edilmiş və 3,5 faiz artım qeydə alınmışdır. Nəql edilmiş qazın 23,8 faizi Bakı-Tbilisi-Ərzurum Cənubi Qafqaz boru kəməri vasitəsilə həyata keçirilmiş və 4,3 milyard kub-metr qaz ötürülmüşdür.

2013-cü ilin yanvar-oktyabr aylarında **“İpək yolu” nəqliyyat dəhlizinin** Azərbaycan ərazisində 49,1 milyon ton və ya 4,4 faiz çox yük, 236,4 milyon nəfər və ya 9,3 faiz çox sənişin daşınmışdır. Yüklərin 22,6 milyon tonu və ya 46,2 faizi avtomobil nəqliyyatı, 17,8 milyon tonu və ya 36,2 faizi dəmir yolu nəqliyyatı, 8,6 milyon tonu və ya 17,6 faizi dəniz nəqliyyatı ilə daşınmışdır.

Yük daşımaları fəaliyyətindən 382,1 milyon manat, sənişin daşınmasından isə 78,8 milyon manat gəlir əldə olunmuş və müvafiq olaraq 7,4 faiz və 15,8 faiz artmışdır.

İnformasiya və rabitə

İnformasiya və rabitə sektorunda 2013-cü ilin yanvar-noyabr aylarında təsərrüfat subyektlərinə və əhaliyə 1388,1 milyon manatlıq və ya əvvəlki ilin müvafiq dövrünə nisbətən müqayisəli qiymətlərlə 9,4 faiz çox xidmət göstərilmişdir. Əhaliyə göstərilmiş informasiya və rabitə xidmətlərinin payı 72,3 faiz təşkil etmişdir.

Xidmətlərdən əldə olunmuş gəlirlərin 59,2 faizi mobil telefon rabitəsindən yaranmış və 2012-ci ilin eyni dövrü ilə müqayisədə bu xidmətlərin həcmi 15,2 faiz artaraq 821,7 milyon manat təşkil etmişdir.

İstehlak bazarı

2013-cü ilin yanvar-noyabr aylarında istehlakçıların tələbatlarının ödənilməsi məqsədi ilə ölkənin istehlak bazarında satılmış əmtəə və xidmətlərin həcmi 23,6 milyard manat olmaqla ötən ilin eyni dövrü ilə müqayisədə 9,4 faiz artmışdır.

Pərakəndə ticarət və xidmət şəbəkələrində satılmış əmtəələrin və göstərilmiş xidmətlərin ümumi həcmnin 94,1 faizi özəl bölmənin fəaliyyəti sayəsində formalaşmış, bu bölmə üzrə pərakəndə əmtəə dövriyyəsinin və əhaliyə göstərilən xidmətlərin həcmi 10,0 faiz artaraq 22,2 milyard manat olmuşdur.

İstehlak bazarı üzrə əsas göstəricilər aşağıdakı kimi olmuşdur:

	2013-cü ilin yanvar-noyabr ayları, milyon manatla	2013-cü ilin yanvar- noyabr ayları 2012-ci ilin yanvar- noyabr aylarına nisbətən, sabit qiymətlərlə, faizlə
İstehlak bazarında satılmış əmtəələrin və göstərilmiş xidmətlərin ümumi həcmi	23 587,6	109,4
o cümlədən:		
hüquqi şəxslər üzrə	6 699,3	106,2
ondan dövlət mülkiyyəti üzrə	1384,9	100,4
fiziki şəxslər üzrə	16 888,3	110,7

İstehlak bazarı üzrə real artımın 19,1 faizi hüquqi şəxslərin, 80,9 faizi fiziki şəxslərin təsərrüfat subyektlərində yaranmışdır.

Əmtəə bazarı

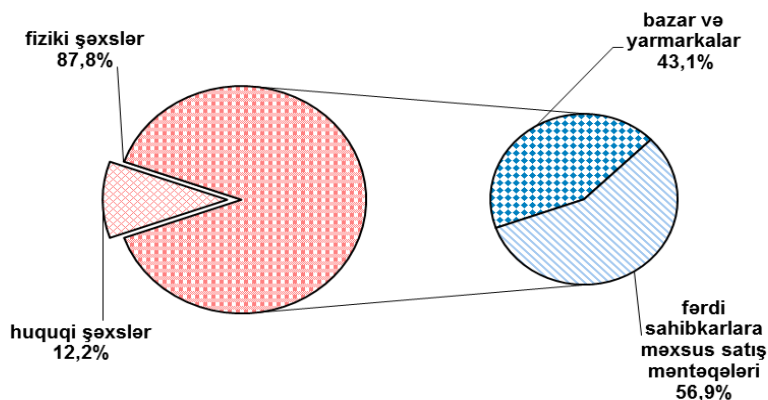
2013-cü ilin yanvar-noyabr aylarında pərakəndə əmtəə dövriyyəsinin həcmi 17,2 milyard manat olmaqla əvvəlki ilin eyni dövrü ilə müqayisədə 9,7 faiz artmışdır. İstehlak mallarının 99,8 faizi özəl təsərrüfat subyektlərində, o cümlədən 12,0 faizi hüquqi şəxs statuslu özəl müəssisələrdə, 49,9 faizi fərdi sahibkarlara məxsus ticarət subyektlərində, 37,9 faizi əmtəə bazarlarında satılmışdır. Özəl bölmə üzrə pərakəndə əmtəə dövriyyəsinin həcmi 2012-ci ilin on bir ayının səviyyəsini 9,9 faiz üstələyərək 17189,9 milyon manat olmuşdur.

Əmtəə bazarı aşağıdakı məlumatlarla xarakterizə olunur:

	2013-cü ilin yanvar-noyabr ayları, milyon manatla	2013-cü ilin yanvar- noyabr ayları 2012-ci ilin yanvar - noyabr aylarına nisbətən, sabit qiymətlərlə, faizlə
Pərakəndə ticarət dövriyyəsi	17 224,9	109,7
o cümlədən:		
hüquqi şəxslər	2 102,3	104,6
fiziki şəxslər	15 122,6	110,4
ondan:		
əmtəə bazarları	6 522,5	104,1

Pərakəndə əmtəə dövriyyəsi üzrə real artımın 6,1 faizi hüquqi şəxslərin, 77,1 faizi hüquqi şəxs yaratmadan fəaliyyət göstərən fərdi sahibkarların ticarət subyektlərində, 16,8 faizi isə əmtəə bazarlarında yaranmışdır.

**2013-cü ilin yanvar-noyabr aylarında
pərakəndə ticarət dövriyyəsinin quruluşu**

2013-cü ilin on bir ayında pərakəndə ticarət şəbəkəsindən hər bir istehlakçı orta hesabla ayda 167,6 manatlıq və ya 2012-ci ilin eyni dövrü ilə müqayisədə 15,4 manat çox əmtəə almışdır.

Pərakəndə ticarət dövriyyəsinin dinamikası aşağıdakı kimi olmuşdur:

	Əvvəlki ilin müvafiq dövrünə nisbətən, sabit qiymətlərlə, faizlə		
	Pərakəndə ticarət dövriyyəsi	o cümlədən:	
		ərzaq malları üzrə	qeyri-ərzaq malları üzrə
2012-ci il			
Yanvar	109,4	102,9	123,5
Yanvar-fevral	109,0	102,4	121,9
Yanvar-mart	109,3	104,3	118,6
Yanvar-aprel	109,1	101,3	122,9
Yanvar-may	109,4	101,2	123,4
Yanvar-iyun	109,2	100,9	123,2
Yanvar-iyul	109,3	101,1	122,8
Yanvar-avqust	109,2	101,0	122,1

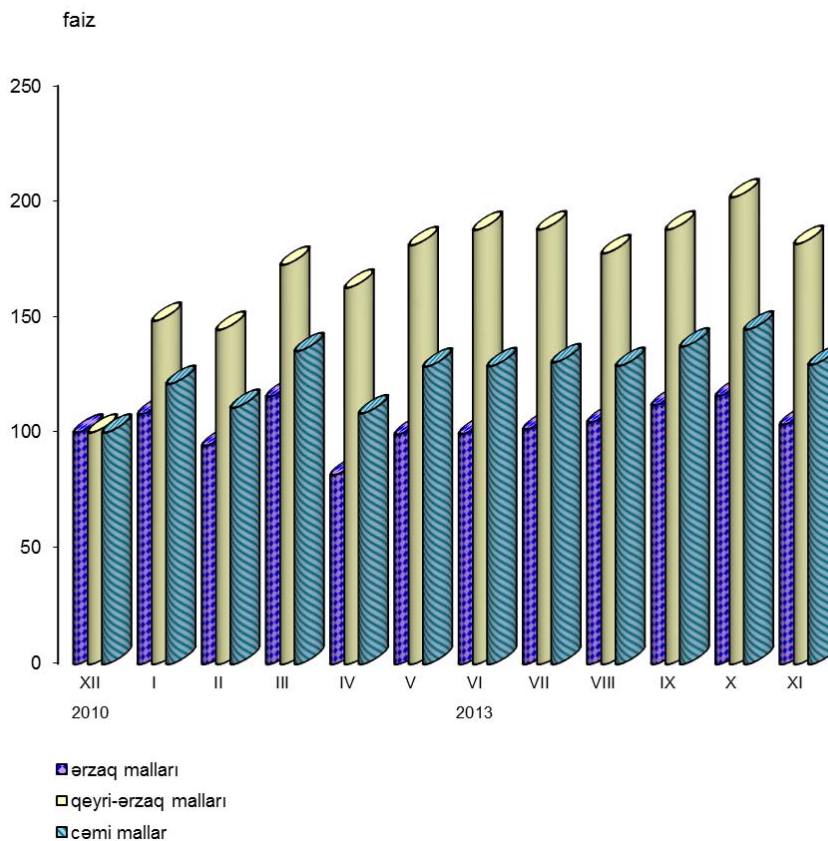
REAL SEKTOR

...ardı			
	Əvvəlki ilin müvafiq dövrünə nisbətən, sabit qiymətlərlə, faizlə		
	Pərakəndə ticarət dövriyyəsi	o cümlədən:	
		ərzaq malları üzrə	qeyri-ərzaq malları üzrə
Yanvar-sentyabr	109,0	101,5	120,6
Yanvar-oktyabr	109,4	101,9	120,5
Yanvar-noyabr	109,4	102,4	119,9
Yanvar-dekabr	109,6	102,1	120,7
2013-cü il			
Yanvar	109,1	100,9	122,5
Yanvar-fevral	108,8	102,1	118,6
Yanvar-mart	109,5	102,2	120,4
Yanvar-aprel	109,4	102,0	119,9
Yanvar-may	108,8	100,2	120,8
Yanvar-iyun	109,1	100,4	121,2
Yanvar-iyul	109,2	100,2	121,8
Yanvar-avqust	109,4	100,5	121,6
Yanvar-sentyabr	109,6	101,0	121,3
Yanvar-oktyabr	109,7	101,4	121,2
Yanvar-noyabr	109,7	101,3	120,9

Əmtəə dövriyyəsinin ümumi həcmində qeyri-ərzaq mallarının xüsusi çəkisi artaraq 2012-ci ilin eyni dövrü ilə müqayisədə 44,3 faizdən 48,3 faizədək yüksəlmişdir. Pərakəndə şəbəkədə satılmış qeyri-ərzaq mallarının həcmi 20,9 faiz artaraq 8319,1 milyon manata çatmış, əmtəə dövriyyəsi üzrə real artımın 92,6 faizi qeyri-ərzaq mallarının satışı hesabına təmin edilmişdir. Pərakəndə əmtəə dövriyyəsinin ümumi həcmində ərzaq mallarının payı 51,7 faiz təşkil edərək 8905,8 milyon manata bərabər olmuş və əvvəlki ilin eyni dövrünün səviyyəsini 1,3 faiz üstələmişdir.

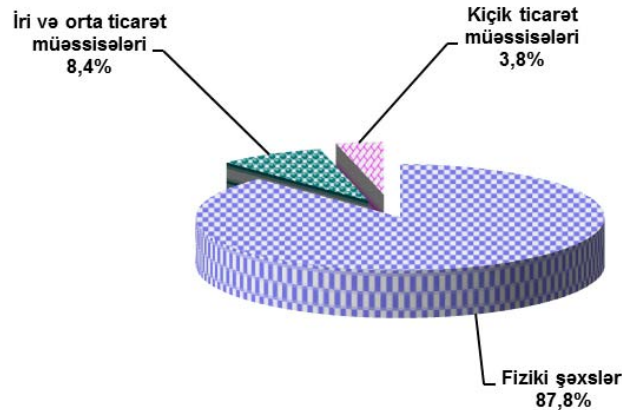
Hər bir istehlakçı fərdi istehlak məqsədi ilə pərakəndə ticarət müəssisələrində orta hesabla ayda 86,7 manatlıq ərzaq, 80,9 manatlıq qeyri-ərzaq malları almışdır. 2012-ci ilin müvafiq göstəricisi ilə müqayisədə istehlakçılar tərəfindən qeyri-ərzaq mallarının alışına 13,5 manat daha çox vəsait xərcləndiyi halda, ərzaq malları üzrə bu məbləğ 1,9 manata bərabər olmuşdur.

**Ərzaq və qeyri-ərzaq malları üzrə
pərakəndə əmtəə dövriyyəsinin dinamikası
(2010 =100)**

2013-cü ilin yanvar-noyabr aylarında istehlakçıların pərakəndə ticarət şəbəkələrində xərclədiyi vəsaitin 51,7 faizi qida məhsulları və içkilərin, 1,7 faizi tütün məmulatlarının, 20,8 faizi toxuculuq malları, geyim və ayaqqabının, 4,5 faizi elektrik malları və mebelin, 1,3 faizi kompyuter avadanlıqları, kitab və digər çap məmulatlarının, 1,2 faizi əczaçılıq və tibbi malların, 6,6 faizi avtomobil yanacaqlarının, 12,2 faizi isə digər qeyri-ərzaq mallarının alınmasına sərf olunmuşdur.

**2013 - cü ilin yanvar-noyabr aylarında
pərakəndə ticarət dövriyyəsinin strukturu**

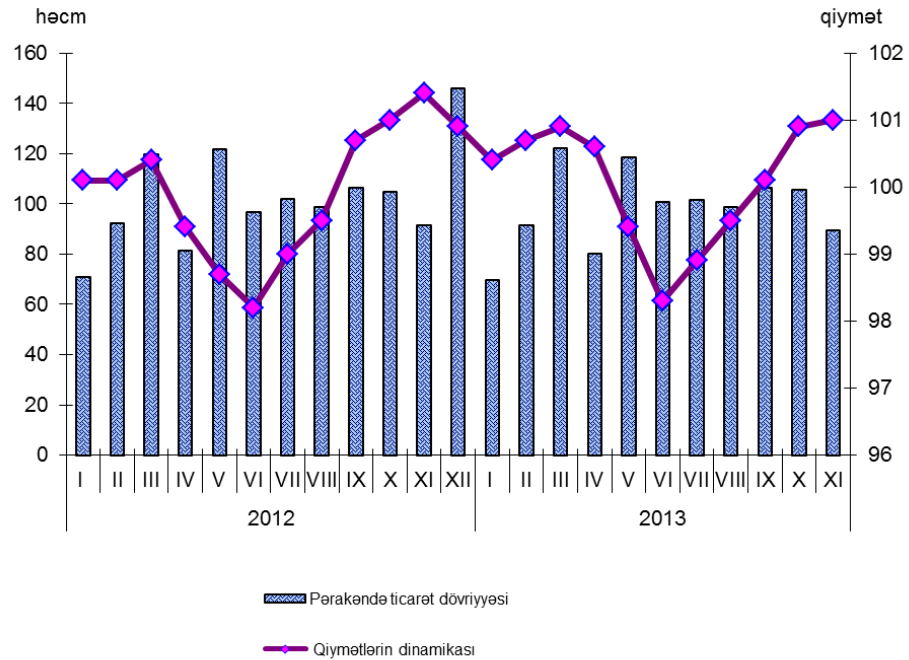

2013-cü ilin on bir ayı ərzində topdansaş ticarət dövriyyəsinin həcmi faktiki qiymətlərlə 10,6 faiz artaraq 20,3 milyard manata bərabər olmuşdur. Topdansaş əmtəə dövriyyəsinin 40,7 faizi hüquqi, 59,3 faizi fiziki şəxslərin ticarət subyektlərinin dövriyyəsi hesabına formalaşmışdır.

Cari ilin yanvar-noyabr aylarında pərakəndə elektron ticarət dövriyyəsinin real həcmi 1,6 dəfə artaraq 2289,2 min manat olmuşdur. Elektron ticarət üzrə istehlak mallarının satışının 83,0 faizi hüquqi şəxslər, 17,0 faizi hüquqi şəxs yaratmadan sahibkarlıq fəaliyyəti göstərən fiziki şəxslərin ticarət subyektləri tərəfindən həyata keçirilmişdir.

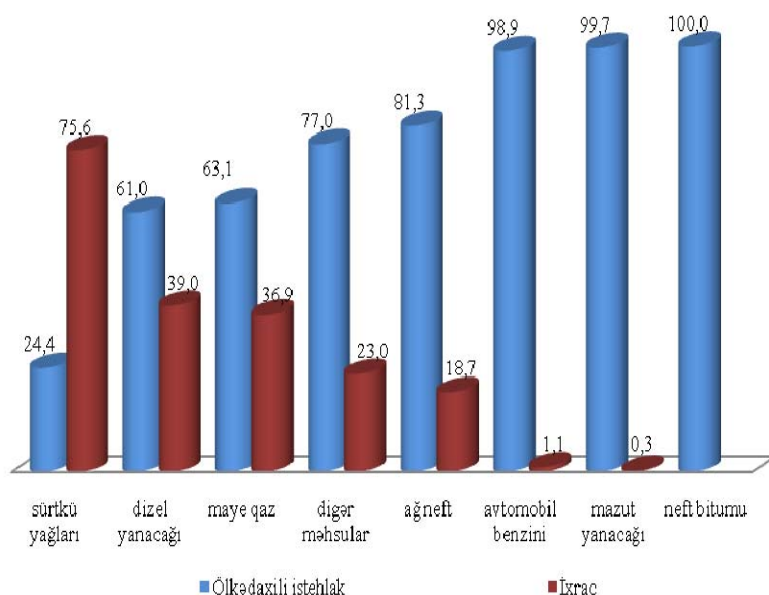
Hesabat dövründə elektron ticarət dövriyyəsinin 89,6 faizini təşkil edən qeyri-ərzaq mallarının satışı əvvəlki ilin eyni dövrü ilə müqayisədə 1,6 dəfə artaraq 2050,8 min manata bərabər olmuşdur. Elektron ticarət əsasında istehlakçılara 238,4 min manatlıq və ya əvvəlki ilin müvafiq dövrü ilə müqayisədə 2,7 dəfə çox ərzaq malları satılmışdır.

**Pərakəndə ticarət şəbəkəsində
istehlak mallarının satışı və istehlak qiymətləri
indeksinin dinamikası (əvvəlki aya nisbətən, faizlə)**

2013-cü ilin yanvar-noyabr aylarında istehlakçılara 34,1 faizini dizel yanacağı, 20,7 faizini avtomobil benzini, 10,0 faizini aviasiya üçün ağ neft, 4,7 faizini neft bitumu, 3,9 faizini maye qaz, 3,8 faizini mazut yanacağı, 0,8 faizini sürtkü yağları, 22,0 faizini isə digər məhsullar təşkil etməklə 6,2 milyon ton və ya ötən ilin müvafiq dövrü ilə müqayisədə 4,5 faiz çox neft məhsulları (ixrac da daxil olmaqla) göndərilmişdir.

Neft məhsullarının istehlak strukturu, faizlə

Cari ilin on bir ayında neft məhsullarının 77,5 faizi daxili bazarda tələbatın ödənilməsinə yönəldilmiş, 22,5 faizi isə ixrac olunmuşdur.

2013-cü ilin yanvar-noyabr aylarında ölkə istehlakçılarına 4,8 milyon ton və ya əvvəlki ilin müvafiq dövrünə nisbətən 9,3 faiz çox neft emalı məhsulları göndərilmişdir. Mazut yanacağı və sürtkü yağları istisna olmaqla, qalan neft məhsullarının həcmi artmışdır.

**Daxili bazarın tələbatının ödənilməsinə yönəldilmiş
əmtəlik neft emalı məhsullarının strukturu, min ton**

	2013-cü ilin yanvar- noyabr ayları	2012-ci ilin yanvar- noyabr ayları	Əvvəlki ilin müvafiq dövrünə nisbətən, faizlə
Cəmi	4 798,7	4 390,6	109,3
o cümlədən:			
dizel yanacağı	1 288,8	1 173,9	109,8
avtomobil benzini	1 267,9	1 169,7	108,4
aviasiya üçün ağ neft	504,0	446,5	112,9
neft bitumu	289,7	259,1	111,8
mazut yanacağı	232,4	276,4	84,1
maye qaz	152,2	110,4	137,9
sürtkü yağları	11,9	13,0	91,5
digər neft məhsulları	1 051,8	941,6	111,7

İctimai iaşə xidmətləri

2013-cü ilin yanvar-noyabr ayları ərzində ictimai iaşə dövriyyəsinin həcmi ötən ilin müvafiq dövrü ilə müqayisədə 18,2 faiz artaraq 694,8 milyon manata çatmışdır. İctimai iaşə dövriyyəsinə dair əsas göstəricilər aşağıdakı kimi olmuşdur:

	2013-cü ilin yanvar-noyabr ayları, min manatla	2013-cü ilin yanvar- noyabr ayları 2012-ci ilin yanvar- noyabr aylarına nisbətən, faizlə
İctimai iaşə dövriyyəsinin həcmi	694 789,8	118,2
o cümlədən:		
dövlət mülkiyyəti	12 332,3	114,9
qeyri-dövlət mülkiyyəti	682 457,5	118,3
ondan: hüquqi şəxs yaratmadan fəaliyyət göstərən fərdi sahibkarlar	357 097,9	117,6

Özəl sektorda ictimai iaşə dövriyyəsinin 47,7 faizi hüquqi şəxs statuslu müəssisələrin, 52,3 faizi isə bu sahədə sahibkarlıq fəaliyyəti ilə məşğul olan fərdi sahibkarların payına düşür. Hüquqi şəxs statuslu müəssisələrdə dövriyyənin həcmi 2012-ci ilin müvafiq dövrü ilə müqayisədə 19,0 faiz artaraq 325,4 milyon manat olmuşdur.

Əhaliyə göstərilən pullu xidmətlər

2013-cü ilin yanvar-noyabr aylarında əhaliyə göstərilən pullu xidmətlərin həcmi əvvəlki ilin müvafiq dövrü ilə müqayisədə 7,3 faiz artaraq 5667,9 milyon manat olmuşdur. Artımın 62,8 faizi hüquqi şəxslərin müəssisələrində yaranmış və bu müəssisələrdə əhaliyə 4259,3 milyon manatlıq və ya 6,0 faiz çox pullu xidmətlər göstərilmişdir.

Pullu xidmətlərin həcmi aşağıdakı məlumatlarla xarakterizə olunur:

	2013-cü ilin yanvar-noyabr ayları, milyon manatla	2013-cü ilin yanvar- noyabr ayları 2012-ci ilin yanvar- noyabr aylarına nisbətən, faizlə
Pullu xidmətlərin ümumi həcmi-cəmi	5667,9	107,3
dövlət mülkiyyəti	1337,6	102,5
qeyri-dövlət mülkiyyəti	4330,3	108,9
ondan: hüquqi şəxs yaratmadan fəaliyyət göstərən fərdi sahibkarlar	1408,6	111,3

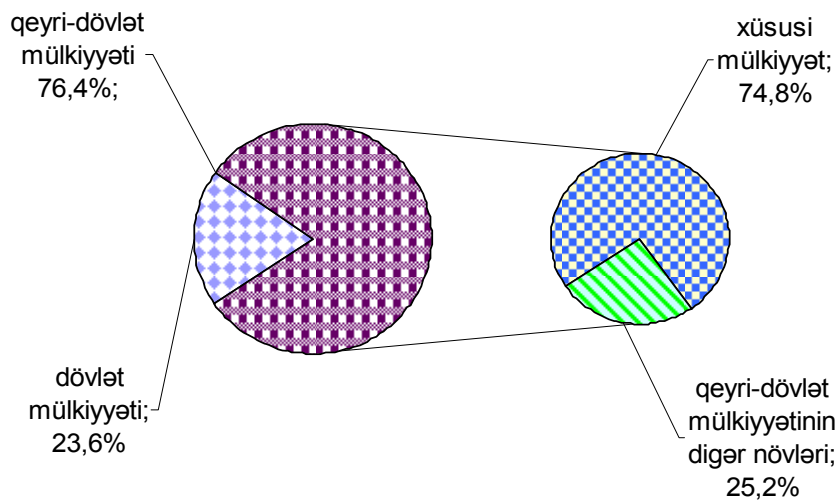
Hesabat dövründə hər bir ölkə sakini hər ay orta hesabla 55,5 manatlıq və ya ötən ilin müvafiq dövrü ilə müqayisədə 4,9 manat çox müxtəlif pullu xidmətlərdən istifadə etmişdir.

REAL SEKTOR

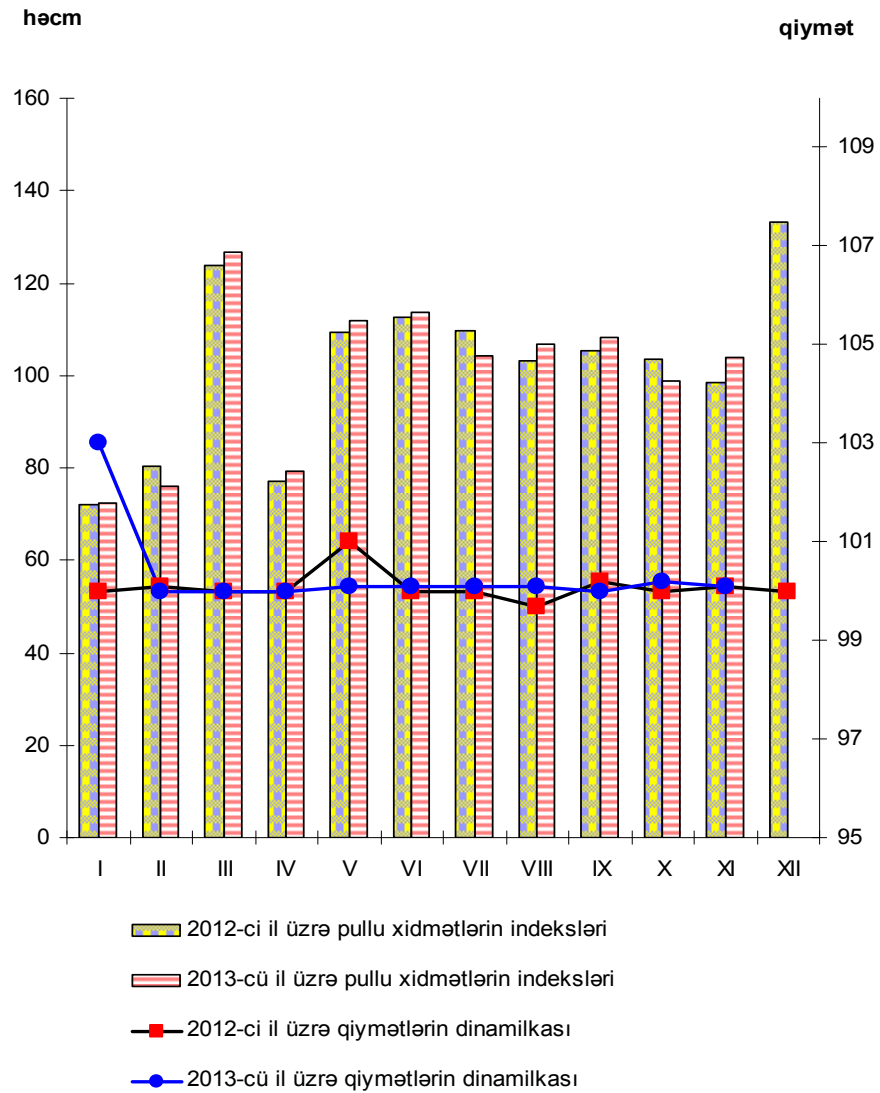
Əhaliyə göstərilən pullu xidmətlərin indekslərinin dinamikası aşağıdakı kimi olmuşdur:

	Əvvəlki ilin müvafiq dövrünə nisbətən, müqayisəli qiymətlərlə, faizlə		
	Əhaliyə göstərilən pullu xidmətlər	o cümlədən:	
		hüquqi şəxslər üzrə	hüquqi şəxs yaratmadan sahibkarlıq fəaliyyəti göstərən fiziki şəxslər üzrə
2012-ci il			
Yanvar	110,3	107,4	121,0
Yanvar-fevral	108,3	106,7	114,1
Yanvar-mart	109,4	108,6	112,3
Yanvar-may	108,7	108,1	110,7
Yanvar-may	108,8	107,8	112,2
Yanvar-iyun	108,0	107,0	111,6
Yanvar-iyul	107,5	107,1	109,1
Yanvar-avqust	107,5	106,9	109,5
Yanvar-sentyabr	107,7	107,0	110,1
Yanvar-noyabr	107,7	107,1	109,7
Yanvar-noyabr	107,9	107,1	110,4
Yanvar-dekabr	108,0	106,3	113,5
2013-cü il			
Yanvar	108,4	107,1	112,8
Yanvar – fevral	107,2	105,0	114,6
Yanvar – mart	107,5	104,8	116,7
Yanvar-aprel	107,3	104,9	115,5
Yanvar-may	107,3	105,5	113,4
Yanvar-iyun	107,5	105,5	114,2
Yanvar-iyul	106,8	105,1	112,8
Yanvar-avqust	106,8	105,2	112,2
Yanvar-sentyabr	107,2	105,7	112,3
Yanvar-oktyabr	106,9	105,4	111,7
Yanvar-noyabr	107,3	106,0	111,3

**2013-cü ilin yanvar-noyabr aylarında əhaliyə göstərilən pullu
xidmətlərin mülkiyyət formaları üzrə quruluşu**

**Əhaliyə göstərilən pullu xidmətlər üzrə
qiymət və fiziki həcm indeksləri
(əvvəlki aya nisbətən, faizlə)**

Qiymət və tarif indeksləri**İstehlak mallarının qiymətləri və xidmət tarifləri**

2013-cü ilin noyabr ayında istehlak mallarının qiymətləri və xidmət tarifləri əvvəlki ayla müqayisədə 0,7 faiz, əvvəlki ilin yanvar-noyabr aylarına nisbətən isə 2,3 faiz bahalaşmışdır.

Qiymət və tariflərin məcmu və qruplar üzrə indeksləri aşağıdakı kimi olmuşdur:

(faizlə)

	2013-cü ilin noyabr ayı 2013-cü ilin oktyabr ayına nisbətən	2013-cü ilin yanvar-noyabr ayları 2012-ci ilin yanvar-noyabr aylarına nisbətən
Cəmi mallar və xidmətlər üzrə	100,7	102,3
Ərzaq məhsulları, içkilər, tütün	101,4	102,2
Qeyri-ərzaq malları	100,1	100,6
Xidmətlər	100,1	103,4

Noyabr ayında ərzaq məhsullarından “Meyvələr” qrupu məhsullarının qiymətləri 0,5 faiz, “Pivə” qrupu məhsullarının qiymətləri 0,1 faiz ucuzlaşmış, “Çörək məmulatları və yarmalar” qrupu məhsullarının qiymətləri 0,2 faiz, “Ət məhsulları” qrupu 0,2 faiz, “Balıq məhsulları” qrupu 4,3 faiz, “Yağ və piylər” qrupu 0,6 faiz, “Süd məhsulları, pendir və yumurta” qrupu 0,6 faiz, “Tərəvəzlər” qrupu 7,9 faiz, “Qənd, cəm, bal, şokalad və konfetlər” qrupu 0,1 faiz, “Qəhvə, çay, kakao” qrupu 0,2 faiz, “Mineral sular, sərinləşdirici içkilər və şirələr” qrupu məhsullarının qiymətləri isə 0,1 faiz bahalaşmışdır.

Ay ərzində qeyri-ərzaq mallarından “İri alət və avadanlıqlar” qrupu mallarının qiymətləri 0,5 faiz, “Telefon faksimil cihazlar” qrupu 0,1 faiz, “Fotoqrafiya, kinomotoqrafiya avadanlıqları və optik cihazlar” qrupu mallarının qiymətləri 0,5 faiz ucuzlaşmış, “Geyim” və “Ayaqqabı” qrupu mallarının qiymətləri müvafiq olaraq 0,3 və 0,2 faiz, “İnşaat materialları” qrupu 0,1 faiz, “Mebel və ev əşyaları” qrupu 0,1 faiz, “Məişət cihazları” qrupu 0,2 faiz, “Dərmanlar” qrupu 0,1 faiz, “Minik

avtomobilləri üçün ehtiyat hissələri” qrupu 0,1 faiz, “Zərgərlik məmulatları” qrupu mallarının qiymətləri isə 0,1 faiz bahalaşmışdır.

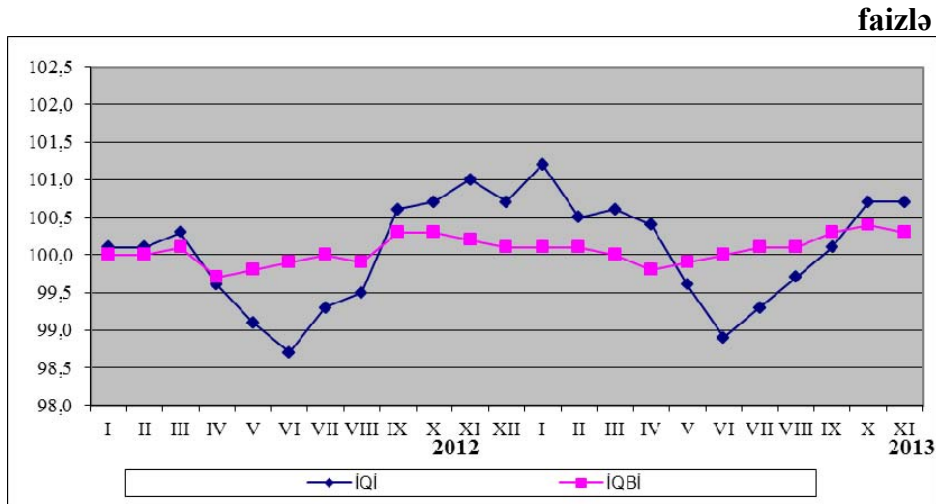
Noyabr ayı ərzində əhaliyə göstərilən pullu xidmətlərdən dəmiryol və hava sərnişindəşına nəqliyyatı tarifləri müvafiq olaraq 0,6 faiz və 2,5 faiz ucuzlaşmış, xəstəxana xidmətlərinin, paltarların təmizlənməsi, təmiri və kirayəsinin qiymət və tarifləri isə müvafiq olaraq 1,1 faiz və 0,3 faiz bahalaşmışdır.

Ölkənin iqtisadi rayonları üzrə 2013-cü ilin noyabr ayında istehlak qiymətləri indeksinin dəyişməsi aşağıdakı kimi olmuşdur:

	(faizlə)			
	Cəmi mallar və xidmətlər üzrə	Ərzaq məhsulları, içkilər, tütün	Qeyri-ərzaq malları	Xidmətlər
Bakı şəhəri	100,5	100,6	100,6	100,3
Abşeron	100,8	101,6	100,1	100,0
Gəncə-Qazax	100,9	102,0	100,1	100,1
Şəki-Zaqatala	100,9	101,6	100,1	100,5
Lənkəran	100,6	101,1	100,4	100,0
Quba-Xaçmaz	100,5	101,2	100,1	99,9
Aran	100,7	101,5	100,1	100,1
Yuxarı Qarabağ	100,1	100,3	99,9	100,0
Dağlıq Şirvan	100,8	101,3	99,9	101,0
Naxçıvan	100,1	100,2	100,0	100,0

2013-cü ilin noyabr ayında **istehlak qiymətlərinin bazis indeksi** 2013-cü ilin oktyabr ayı ilə müqayisədə 0,3 faiz, əvvəlki ilin yanvar-noyabr aylarına nisbətən isə 0,7 faiz bahalaşmışdır.

**İstehlak qiymətləri indeksi və istehlak qiymətlərinin
bazis indeksinin dəyişməsi**

Sənaye məhsullarının istehsalçı qiymətləri

2013-cü ilin noyabr ayında sənaye məhsullarının istehsalçı qiymətləri indeksi əvvəlki aya nisbətən 7,0 faiz artmış, 2012-ci ilin müvafiq dövrünə nisbətən isə 4,5 faiz aşağı düşmüşdür.

(faizlə)

Fəaliyyət növlərinin adı	2013-cü ilin noyabr ayı 2013-cü ilin oktyabr ayına nisbətən	2013-cü ilin yanvar-noyabr ayları 2012-ci ilin yanvar-noyabr aylarına nisbətən
Sənaye məhsullarının istehsalçı qiymətləri indeksi	107,0	95,5
Mədənçıxarma sənayesi	108,1	93,9
o cümlədən:		
xam neft və təbii qaz hasilatı	108,2	93,9
metal filizlərinin hasilatı	99,9	89,6
daş, qum, çınqıl, duz və digər mədənçıxarma sənayesi məhsullarının hasilatı	99,9	101,2

REAL SEKTOR

Fəaliyyət növlərinin adı	...ardı	
	2013-cü ilin noyabr ayı 2013-cü ilin oktyabr ayına nisbətən	2013-cü ilin yanvar-noyabr ayları 2012-ci ilin yanvar-noyabr aylarına nisbətən
Emal sənayesi	99,8	102,0
o cümlədən:		
qida məhsullarının istehsalı	97,6	108,4
içki istehsalı	99,3	104,9
tütün məmulatlarının istehsalı	101,3	100,1
toxuculuq sənayesi	99,7	104,2
geyim istehsalı	99,9	107,0
dəri və dəri məmulatlarının, ayaqqabıların istehsalı	100,6	100,5
ağac emalı və ağacdən məmulatların istehsalı	98,7	99,1
kağız və karton istehsalı	100,5	91,7
poliqrafiya fəaliyyəti	102,4	102,3
neft məhsullarının istehsalı	99,8	99,7
kimya sənayesi	102,2	109,5
əczaçılıq məhsullarının istehsalı	98,9	103,9
rezin və plastik kütlə məmulatlarının istehsalı	101,8	93,9
tikinti məmulatlarının istehsalı	98,6	102,8
metallurgiya sənayesi	100,8	105,3
maşın və avadanlıqlardan başqa hazır metal məmulatlarının istehsalı	100,1	107,4
kompüter və digər elektron avadanlıqların istehsalı	100,1	104,6
elektrik avadanlıqlarının istehsalı	102,4	99,8
maşın və avadanlıqların istehsalı	100,0	98,2
avtomobil və qoşquların istehsalı	100,0	100,2
mebel istehsalı	100,8	104,5
zərgərlik, musiqi, idman və tibb avadanlıqlarının istehsalı	100,0	95,2
maşın və avadanlıqların quraşdırılması və təmiri	100,2	90,4
Elektrik enerjisi, qaz və buxar istehsalı, bölüşdürülməsi və təchizatı	100,0	100,2
Su təchizatı; tullantıların təmizlənməsi və emalı	100,0	100,0

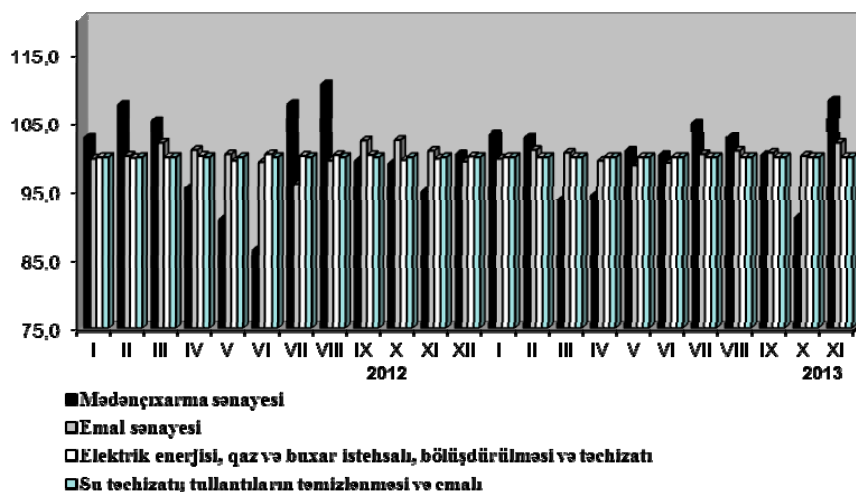
2013-cü ilin noyabr ayında mədənçıxarma sənayesi bölməsində istehsalçı qiymətləri metal filizlərinin hasilatı və daş, qum, çınqıl, duz və digər mədənçıxarma sənayesi məhsullarının hasilatı üzrə 0,1 faiz ucuzlaşmış, xam neft və təbii qaz hasilatı üzrə istehsalçı qiymətləri isə 8,2 faiz bahalaşmışdır.

Noyabr ayında emal sənayesi bölməsində istehsalçı qiymətləri qida məhsullarının istehsalı üzrə 2,4 faiz, tikinti məmulatlarının istehsalı üzrə 1,4 faiz, ağac emalı və ağacdən məmulatların istehsalı üzrə 1,3 faiz, əczaçılıq məhsullarının istehsalı üzrə 1,1 faiz, içki istehsalı üzrə 0,7 faiz, toxuculuq sənayesi üzrə 0,3 faiz, neft məhsullarının istehsalı üzrə 0,2 faiz, geyim istehsalı üzrə 0,1 faiz ucuzlaşmış, elektrik avadanlıqlarının istehsalı və poliqrafiya fəaliyyəti üzrə 2,4 faiz, kimya sənayesi üzrə 2,2 faiz, rezin və plastik kütlə məmulatlarının istehsalı üzrə 1,8 faiz, tütün məmulatlarının istehsalı üzrə 1,3 faiz, mebel istehsalı və metallurgiya sənayesi üzrə 0,8 faiz, dəri və dəri məmulatlarının, ayaqqabıların istehsalı üzrə 0,6 faiz, kağız və karton istehsalı üzrə 0,5 faiz, maşın və avadanlıqların quraşdırılması və təmiri üzrə 0,2 faiz, maşın və avadanlıqlardan başqa hazır metal məmulatlarının istehsalı və həmçinin kompyuter və digər elektron avadanlıqların istehsalı üzrə istehsalçı qiymətləri 0,1 faiz bahalaşmışdır.

Ay ərzində elektrik enerjisi, qaz və buxar istehsalı, bölüşdürülməsi və təchizatı bölməsi və su təchizatı, tullantıların təmizlənməsi və emalı bölməsi üzrə qiymət dəyişiklikləri müşahidə olunmamışdır.

Sənaye məhsullarının istehsalçı qiymətləri indekslərinin sahələr üzrə dəyişməsi

əvvəlki aya nisbətən, faizlə

Nəqliyyat, poçt və rabitə tarifləri

2013-cü ilin noyabr ayında nəqliyyat və poçt tarifləri indeksi oktyabr ayına nisbətən 1,6 faiz artmış, keçən ilin müvafiq dövrünə nisbətən isə 1,7 faiz aşağı düşmüşdür. Rabitə tarifləri əvvəlki ayla müqayisədə 5,7 faiz ucuzlaşmış, keçən ilin müvafiq dövrü ilə müqayisədə isə 0,3 faiz bahalaşmışdır.

(faizlə)

	2013-cü ilin noyabr ayı 2013-cü ilin oktyabr ayına nisbətən	2013-cü ilin yanvar-noyabr ayları 2012-ci ilin yanvar-noyabr aylarına nisbətən
Nəqliyyat və poçt tarifləri indeksi	101,6	98,3
o cümlədən: Poçt və kuryer tarifləri indeksi	100,0	100,9
o cümlədən: Milli poçtların fəaliyyəti	100,0	100,9
Kuryer fəaliyyəti	100,0	102,2

REAL SEKTOR

	2013-cü ilin noyabr ayı 2013-cü ilin oktyabr ayına nisbətən	...ardı 2013-cü ilin yanvar-noyabr ayları 2012-ci ilin yanvar-noyabr aylarına nisbətən
Nəqliyyatda yükdaşıma tarifləri indeksi	102,1	97,8
o cümlədən:		
Dəniz	100,0	96,5
o cümlədən:		
digər xarici ölkələrə	100,0	95,5
MDB ölkələrinə	100,0	98,9
Hava	100,0	100,0
o cümlədən:		
digər xarici ölkələrə	100,0	100,0
MDB ölkələrinə	100,0	99,4
Boru kəməri	103,6	91,5
o cümlədən:		
neftin nəqli	104,0	90,3
qazın nəqli	100,0	102,4
Avtomobil	99,2	107,8
o cümlədən:		
işəmuşd tarif	98,5	97,3
o cümlədən:		
yerli əlaqə	100,0	99,1
beynəlxalq əlaqədə	91,1	88,7
bir saatlıq işə görə tarif	100,0	119,1
Nəqliyyatda sərnişindaşıma tarifləri indeksi	99,9	99,8
o cümlədən:		
Dəmir yolu	96,8	90,0
o cümlədən:		
yerli əlaqə	100,0	100,0
beynəlxalq əlaqə	93,8	81,3
Dəniz	98,5	98,4
Hava	100,1	100,8
o cümlədən:		
yerli əlaqə	100,0	100,0
MDB ölkələrinə	99,0	105,8
digər xarici ölkələrə	101,3	104,4
Avtomobil	100,0	99,9
o cümlədən:		
yeli əlaqə	100,0	99,7

	...sonu	
	2013-cü ilin noyabr ayı 2013-cü ilin oktyabr ayına nisbətən	2013-cü ilin yanvar-noyabr ayları 2012-ci ilin yanvar-noyabr aylarına nisbətən
o cümlədən:		
şəhərdaxili nəqliyyat	100,0	100,0
şəhərlərarası nəqliyyat	100,0	98,5
şəhəratrafi nəqliyyat	100,0	100,0
beynəlxalq nəqliyyat	100,0	113,6
Metro	100,0	100,0
Taksi	100,0	100,0
Rabitə tarifləri indeksi	94,3	100,3
o cümlədən:		
Simli rabitə xidmətləri	100,0	100,0
o cümlədən:		
simli telekommunikasiya	100,0	100,0
telefon rabitəsi	100,0	100,0
Mobil telefon rabitəsi	91,8	102,0
İnternet rabitəsi	100,0	80,0

2013-cü ilin noyabr ayında dəmir yolu nəqliyyatında MDB ölkələrinə sərnışındaşıma tarifləri 6,2 faiz ucuzlaşmışdır.

Hava nəqliyyatında MDB ölkələri üzrə sərnışındaşıma tariflərində 1,0 faiz ucuzlaşma, digər xarici ölkələrə isə 1,3 faiz bahalaşma müşahidə olunmuşdur. Yükdaşıma tarifləri isə əvvəlki ayla eyni səviyyədə qalmışdır.

Noyabr ayında dəniz nəqliyyatında sərnışındaşıma tarifləri 1,5 faiz ucuzlaşmış, yükdaşıma tarifləri isə sabit qalmışdır.

Boru kəməri vasitəsilə neftin nəql olunma tarifi 4,0 faiz bahalaşmışdır.

Avtomobil nəqliyyatında yükdaşıma tarifləri 0,8 faiz ucuzlaşmış, sərnışındaşıma tarifləri isə əvvəlki ayla müqayisədə dəyişməmişdir.

Ay ərzində poçt və kuryer tarifləri üzrə dəyişiklik müşahidə olunmamışdır.

Satılmış kənd təsərrüfatı, balıqçılıq və meşə təsərrüfatı məhsullarının istehsalçı qiymətləri

2013-cü ilin noyabr ayında bitkiçilik və heyvandarlıq məhsullarının istehsalçı qiymətləri əvvəlki ayla müqayisədə 0,5 faiz, yanvar-noyabr aylarında isə 2012-ci ilin müvafiq dövrünə nisbətən 3,3 faiz bahalaşmışdır.

(faizlə)

	2013-cü ilin noyabr ayı 2013-cü ilin oktyabr ayına nisbətən	2013-cü ilin yanvar-noyabr ayları 2012-ci ilin yanvar-noyabr aylarına nisbətən
Kənd təsərrüfatı məhsulları	100,5	103,3
Birillik bitkilər	100,3	103,9
Dənli (düyü istisna olmaqla) bitkilər, paxlalı bitkilər və yağlı toxumlar	99,6	104,5
o cümlədən:		
buğda	99,0	107,1
qarğıdalı	100,3	96,4
arpa, çovdar və yulaf	100,9	102,9
yaşıl paxlalı tərəvəzlər	100,3	103,8
qabıqdan çıxarılmış, qurudulmuş paxlalı tərəvəzlər	100,2	91,3
Tərəvəz, bostan məhsulları, kökümeyvəli və köküyumrular	100,5	103,5
o cümlədən:		
yarpaqlı və gövdəli tərəvəzlər	99,7	101,2
qarpız və yemiş	100,0	102,9
bar verən sair tərəvəzlər	101,1	111,4
kökümeyvəli, soğanaqlı və ya köküyumrulu tərəvəzlər	100,2	98,3
tərkibində yüksək miqdarda nişasta olan süfrə kökümeyvəli və köküyumrular	100,1	94,0
o cümlədən:		
kartof	100,1	93,5
şəkər çuğunduru	100,0	100,0
Lifli bitkilər	100,0	99,3
o cümlədən:		
xam pambıq	100,0	99,3

REAL SEKTOR

	2013-cü ilin noyabr ayı 2013-cü ilin oktyabr ayına nisbətən	...ardı... 2013-cü ilin yanvar-noyabr ayları 2012-ci ilin yanvar-noyabr aylarına nisbətən
Yem bitkiləri	103,5	98,3
Çoxillik bitkilər	100,7	98,3
Üzüm	101,7	90,7
Tropik və subtropik meyvələr	107,6	106,2
Sitrus meyvələri	90,6	95,3
Tumlu və çəyirdəkli meyvələr	92,6	95,1
Sair meyvə ağacları, kol meyvələri və qoz-fındıq	110,4	95,1
o cümlədən: giləmeyvələr və turuncu meyvələr	100,0	96,0
qoz-fındıq	110,8	95,1
İçki istehsalı üçün kənd təsərrüfatı bitkiləri	100,7	101,5
Bitki xammalı: soğanaqlar, köküymrular və köklər, şitil və qələmlər; göbələk telləri	100,0	73,9
Diri heyvanlar və heyvandarlıq məhsulları	100,6	103,6
İri-buynuzlu mal-qara və onların məhsulları (törəməsi)	100,3	101,7
o cümlədən: iri-buynuzlu mal-qara, buzovlardan başqa	100,3	103,4
mal əti (diri çəkiddə)	100,2	106,4
südverən mal-qaradan alınan süd	100,4	99,4
digər iri-buynuzlu mal-qara və camışlar	100,2	101,1
Qoyun və keçilər, onların çiy südü və yunu	101,8	103,6
o cümlədən: diri qoyun və keçilər	103,6	104,0
qoyun əti (diri çəkiddə)	100,9	103,5
qoyun və keçilərin çiy südü	100,0	101,0
qoyun və keçilərin qırılmış, yuyulmamış yunu	100,0	100,4
Donuz əti (diri çəkiddə)	100,0	105,4

	2013-cü ilin noyabr ayı 2013-cü ilin oktyabr ayına nisbətən	...sonu 2013-cü ilin yanvar-noyabr ayları 2012-ci ilin yanvar-noyabr aylarına nisbətən
Diri ev quşları və yumurtalar	99,9	109,9
o cümlədən:		
diri ev quşları	105,4	108,7
quş əti (diri çəkiddə)	99,0	103,9
təzə qabıqlı yumurtalar	96,3	110,3
Sair diri ferma heyvanları və heyvan məhsulları	100,3	100,6
o cümlədən:		
təbii bal	100,3	100,6
Meşə təsərrüfatı	100,0	100,7
Balıq və sair balıqçılıq məhsulları	100,0	103,5

2013-cü ilin noyabr ayında birillik bitkilər üzrə qiymət indeksi əvvəlki aya nisbətən 100,3 faiz təşkil etmişdir. Bu bölmədə dənli (düyü istisna olmaqla) bitkilər, paxlalı bitkilər və yağlı toxumların istehsalçı qiymətləri 0,4 faiz ucuzlaşmış, tərəvəz, bostan məhsulları, kökümeyvəli və köküyumruların istehsalçı qiymətləri 0,5 faiz, yem bitkilərinin istehsalçı qiymətləri isə 3,5 faiz bahalaşmışdır.

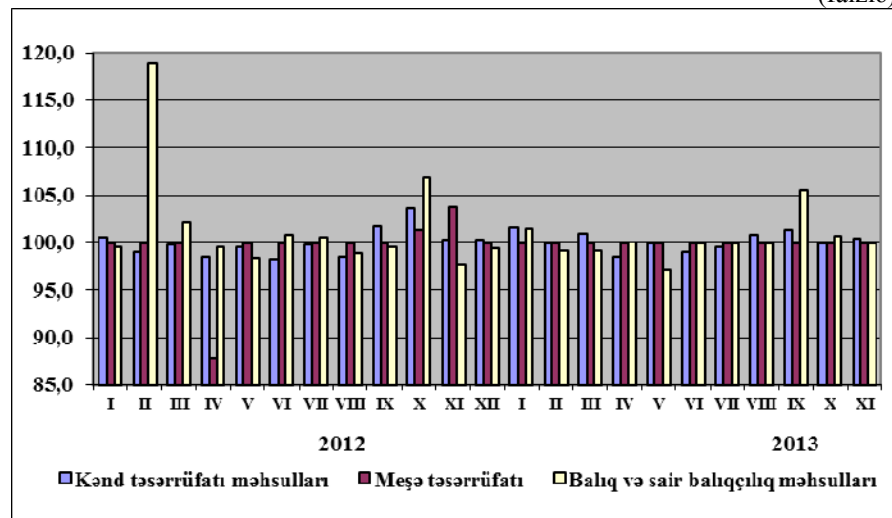
Çoxillik bitkilərdən sitrus meyvələrinin istehsalçı qiymətləri 9,4 faiz, tumlu və çəyirdəkli meyvələrin istehsalçı qiymətləri 7,4 faiz ucuzlaşmış, üzümün istehsalçı qiymətləri 1,7 faiz, tropik və subtropik meyvələrin 7,6 faiz, sair meyvə ağacları, kol meyvələri və qoz-fındığın 10,4 faiz, içki istehsalı üçün kənd təsərrüfatı bitkilərinin istehsalçı qiymətləri isə 0,7 faiz bahalaşmışdır.

Heyvandarlıq bölməsində diri ev quşları və yumurtanın istehsalçı qiymətləri 0,1 faiz ucuzlaşmış, iri-buynuzlu mal-qara və onların məhsullarının istehsalçı qiymətləri 0,3 faiz, qoyun və keçilər, onların çiy südü və yununun istehsalçı qiymətləri 1,8 faiz, sair diri ferma heyvanları və heyvan məhsullarının istehsalçı qiymətləri isə 0,3 faiz bahalaşmışdır.

Ay ərzində balıq və sair balıqçılıq məhsullarının və meşə təsərrüfatı məhsullarının istehsalçı qiymətlərində əvvəlki ayla müqayisədə heç bir dəyişiklik müşahidə olunmamışdır.

2012-ci və 2013-cü illər üzrə kənd təsərrüfatı, balıqçılıq və meşə təsərrüfatı məhsullarının istehsalçı qiymətlərinin dəyişməsi

(faizlə)

İdxal və ixrac olunan malların qiymətləri

Respublikaya idxal olunan malların qiymət indeksi 2013-cü ilin oktyabr ayında əvvəlki aya nisbətən 100,2 faiz, MDB ölkələrindən idxal olunan mallar üzrə 100,1 faiz, digər ölkələrdən idxal olunan mallar üzrə isə 100,2 faiz təşkil etmişdir.

Təsnif edilmiş emal mərhələləri üzrə idxal edilmiş digər malların qiymətləri 8,0 faiz ucuzlaşmış, investisiya mallarının qiymətləri 1,4 faiz və aralıq məhsulların qiymətləri 0,2 faiz bahalaşmışdır. İstehlak mallarının qiymətləri isə dəyişməz olaraq qalmışdır.

İdxal olunan malların məcmu və qruplar üzrə indeksləri aşağıdakı kimi olmuşdur:

(faizlə)

	2013-cü ilin oktyabr ayı 2013-cü ilin sentyabr ayına nisbətən	2013-cü ilin yanvar-oktyabr ayları 2012-ci ilin yanvar-oktyabr aylarına nisbətən
Bütün mallar üzrə	100,2	101,8
Emal mərhələləri üzrə		
İnvestisiya malları	101,4	101,0
Aralıq məhsullar	100,2	102,4
o cümlədən:		
energetika məhsulları	100,0	97,6
digər aralıq məhsullar	100,2	102,4
İstehlak malları	100,0	100,1
o cümlədən:		
qısa müddət üçün nəzərdə tutulan istehlak malları	100,2	101,6
uzun müddət üçün nəzərdə tutulan istehlak malları	99,9	98,4
ikili istifadə xüsusiyyətli mallar	99,1	101,2
Digər mallar	92,0	100,2

Respublikadan ixrac olunan malların qiymət indeksi 2013-cü ilin oktyabr ayında əvvəlki aya nisbətən 92,1 faiz, MDB ölkələrinə ixrac olunan mallar üzrə 99,1 faiz, digər ölkələrə ixrac olunan mallar üzrə isə 91,6 faiz təşkil etmişdir.

Emal mərhələləri üzrə ixrac olunan aralıq məhsulların qiymətləri 0,6 faiz və istehlak mallarının qiymətləri 0,1 faiz bahalaşmış, investisiya mallarının və digər malların qiymətləri isə dəyişməz olaraq qalmışdır.

İxrac olunan malların məcmu və qruplar üzrə indeksləri aşağıdakı kimi olmuşdur:

(faizlə)

	2013-cü ilin oktyabr ayı 2013-cü ilin sentyabr ayına nisbətən	2013-cü ilin yanvar-oktyabr ayları 2012-ci ilin yanvar- oktyabr aylarına nisbətən
Bütün mallar üzrə	92,1	94,2
o cümlədən:		
Neft və neft məhsulları daxil olmadan	101,2	100,2
Emal mərhələləri üzrə		
İnvestisiya malları	100,0	99,5
Aralıq məhsullar	100,6	93,1
o cümlədən:		
energetika məhsulları	99,7	91,1
digər aralıq məhsullar	101,5	99,7
İstehlak malları	100,1	98,7
o cümlədən:		
qısa müddət üçün nəzərdə tutulan istehlak malları	100,1	98,2
uzun müddət üçün nəzərdə tutulan istehlak malları	100,2	104,8
ikili istifadə xüsusiyyətli mallar	100,0	113,4
Digər mallar	100,0	98,0

**2013-cü ilin oktyabr ayında ayrı-ayrı qruplar üzrə idxal və
ixrac olunan malların qiymət indekslərinin dəyişməsi**

(faizlə)

	İdxal		İxrac	
	2013-cü ilin oktyabr ayı 2013-cü ilin sentyabr ayına nisbətən	2013-cü ilin yanvar-oktyabr ayları 2012-ci ilin yanvar-oktyabr aylarına nisbətən	2013-cü ilin oktyabr ayı 2013-cü ilin sentyabr ayına nisbətən	2013-cü ilin yanvar-oktyabr ayları 2012-ci ilin yanvar-oktyabr aylarına nisbətən
Diri heyvanlar və heyvan mənşəli məhsullar	102,3	99,3	106,8	91,4
MDB ölkələri	100,0	99,5	123,4	90,2
Digər ölkələr	103,2	99,3	104,8	91,4
Bitki mənşəli məhsullar	99,2	96,9	103,0	111,1
MDB ölkələri	98,8	95,2	103,4	112,7
Digər ölkələr	100,7	102,5	100,0	99,8
Heyvan və ya bitki mənşəli piylər və yağlar	103,0	108,1	104,3	88,6
MDB ölkələri	106,5	113,7	99,9	85,1
Digər ölkələr	100,0	102,3	104,5	99,2
Hazır ərzaq məhsulları, spirtli və spirtsiz içkilər, sirkə, tütün	100,1	103,7	99,4	90,6
MDB ölkələri	101,4	104,4	99,8	102,5
Digər ölkələr	98,9	102,6	99,2	83,5
Mineral məhsullar	104,0	102,8	91,6	93,9
MDB ölkələri	104,5	105,6	98,0	99,7
Digər ölkələr	103,6	101,5	91,3	93,6
Kimya sənayesi məhsulları	99,7	99,7	100,0	99,5
MDB ölkələri	99,1	94,4	100,0	98,1
Digər ölkələr	99,8	101,4	100,4	104,0
Plastik kütlələr, kauçuk, rezin, onlardan hazırlanan məhsullar	100,1	103,5	100,6	106,9

REAL SEKTOR

	İdxal		İxrac	
	2013-cü ilin oktyabr ayı	2013-cü ilin yanvar-oktyabr ayları	2013-cü ilin oktyabr ayı	2013-cü ilin yanvar-oktyabr ayları
	2013-cü ilin sentyabr ayına nisbətən	2012-ci ilin yanvar-oktyabr aylarına nisbətən	2013-cü ilin sentyabr ayına nisbətən	2012-ci ilin yanvar-oktyabr aylarına nisbətən
MDB ölkələri	97,1	114,9	102,6	108,3
Digər ölkələr	100,5	101,9	100,0	106,4
Emal olunmamış gön aşılانmış dəri, təbii xəz, onlardan hazırlanan məmulatlar	99,5	103,3	95,8	108,4
MDB ölkələri	100,5	100,0	100,0	100,0
Digər ölkələr	99,4	103,4	95,7	108,5
Oduncaq, mantar və onlardan hazırlanan məmulatlar, hörmə məhsulları	96,7	115,0	100,0	86,5
MDB ölkələri	95,9	117,3	100,0	91,6
Digər ölkələr	99,4	104,4	100,0	85,1
Oduncaqdan hazırlanan kütlə, kağız və karton, onlardan hazırlanan məmulatlar	99,7	100,1	100,1	101,0
MDB ölkələri	99,5	97,4	101,6	109,2
Digər ölkələr	99,9	102,0	100,0	99,0
Toxuculuq materialları və məmulatları	100,1	103,4	100,2	109,5
MDB ölkələri	99,6	102,9	100,8	111,0
Digər ölkələr	100,1	103,3	98,3	101,9
Ayaqqabı, baş geyimləri, çətilər, çəliklər, lələklər, süni güllər	100,5	99,0	100,0	96,0
MDB ölkələri	99,9	82,5	100,0	95,9
Digər ölkələr	100,6	99,7	100,0	99,2

REAL SEKTOR

	İdxal		İxrac	
	2013-cü ilin oktyabr ayı 2013-cü ilin sentyabr ayına nisbətən	2013-cü ilin yanvar-oktyabr ayları 2012-ci ilin yanvar-oktyabr aylarına nisbətən	2013-cü ilin oktyabr ayı 2013-cü ilin sentyabr ayına nisbətən	2013-cü ilin yanvar-oktyabr ayları 2012-ci ilin yanvar-oktyabr aylarına nisbətən
Daş, gips, sement, asbest, slyuda, keramika və şüşə məmulatları	100,0	100,6	99,6	98,9
MDB ölkələri	99,4	98,9	99,5	98,4
Digər ölkələr	100,2	101,2	100,0	104,3
Mirvari, qiymətli daşlar və metallar, onlardan hazırlanan məmulatlar	100,0	93,3	97,5	87,3
MDB ölkələri	100,0	109,5	100,0	149,4
Digər ölkələr	100,0	93,1	97,5	87,3
Azqiymətli metallar və onlardan hazırlanan məmulatlar	100,1	103,2	102,3	104,1
MDB ölkələri	100,5	103,5	96,9	99,7
Digər ölkələr	99,8	102,8	104,1	104,7
Məşinlər, mexanizmlər, elektrotexniki avadanlıqlar, aparatura	100,3	102,0	100,0	96,1
MDB ölkələri	99,9	104,6	100,0	95,8
Digər ölkələr	100,4	101,6	100,1	97,3
Quru nəqliyyat vasitələri, uçan aparatlar, üzən nəqliyyat vasitələri	99,8	98,8	100,0	100,1
MDB ölkələri	100,5	101,5	100,0	99,5
Digər ölkələr	99,7	98,4	100,0	100,0

REAL SEKTOR

	...sonu			
	İdxal		İxrac	
	2013-cü ilin oktyabr ayı 2013-cü ilin sentyabr ayına nisbətən	2013-cü ilin yanvar-oktyabr ayları 2012-ci ilin yanvar-oktyabr aylarına nisbətən	2013-cü ilin oktyabr ayı 2013-cü ilin sentyabr ayına nisbətən	2013-cü ilin yanvar-oktyabr ayları 2012-ci ilin yanvar-oktyabr aylarına nisbətən
Optik, fotoqrafik, ölçü, nəzarət, tibbi alət və aparatlar, saatlar, musiqi alətləri	100,3	102,2	98,9	99,7
MDB ölkələri	101,0	101,3	98,3	100,1
Digər ölkələr	100,3	102,2	100,1	99,7
Müxtəlif sənaye malları	101,1	102,5	99,9	112,4
MDB ölkələri	107,3	105,2	99,8	114,4
Digər ölkələr	100,7	102,3	100,0	100,0
İncəsənət əsərləri, kolleksiya əşyaları və antikvariat	100,0	100,5	100,0	98,0
MDB ölkələri	100,0	100,0	100,0	100,0
Digər ölkələr	100,0	100,5	100,0	97,8

Kredit qoyuluşları

Mərkəzi Bankın məlumatına görə, 2013-cü il noyabr ayının 1-i vəziyyətinə iqtisadiyyata yerli kredit qoyuluşunun həcmi 15,0 milyard manata çataraq əvvəlki ilin eyni dövrü ilə müqayisədə 28,8 faiz artmışdır. Kreditlərin 62,8 faizi özəl banklar, 2,9 faizi isə bank olmayan kredit təşkilatları tərəfindən verilmişdir. Ümumi kredit portfelinin 77,5 faizini uzunmüddətli kreditlər təşkil etmiş, 5,2 faizinin ödənilmə vaxtı keçmişdir.

İqtisadiyyata kredit qoyuluşu

	2013-cü il noyabrın 1-i vəziyyətinə, milyon manat
Kredit qoyuluşları – cəmi	14991,4
ondan:	
- qısamüddətli	3375,6
- uzunmüddətli	11615,8
Ödənilmə vaxtı keçmiş kreditlər	783,2
Kreditlərin ümumi həcmində vaxtı keçmiş kreditlərin xüsusi çəkisi, %-lə	5,2

Məşğulluq və işsizlik

2013-cü il dekabrın 1-i vəziyyətinə ilkin məlumatlara əsasən iqtisadi fəal əhalinin sayı 4753,5 min nəfər olmuş, onlardan 4516,6 min nəfərini iqtisadi əmək fəaliyyəti ilə məşğul olan əhali təşkil etmişdir.

Cari il noyabrın 1-i vəziyyətinə muzdlı işləyənlərin sayı 1505,6 min nəfər, o cümlədən iqtisadiyyatın dövlət bölməsində 901,8 min nəfər, qeyri-dövlət bölməsində isə 603,8 min nəfər təşkil etmişdir. İqtisadiyyatın neft sektorunda 37,6 min nəfər, qeyri-neft sektorunda isə 1468,0 min nəfər çalışmışdır. Muzdlı işləyənlərin tərkibində qeyri-kənd təsərrüfatı sahəsində əmək fəaliyyəti ilə məşğul olanlar 1462,8 min nəfər təşkil etmişdir.

Müəssisə və təşkilatlarda muzdlı çalışan işçilərin 22,3 faizi məhsul istehsalı sahələrində, onlardan 7,1 faizi tikintidə, 6,2 faizi emal sənayesində, 2,9 faizi kənd təsərrüfatı, meşə təsərrüfatı və balıqçılıq sahəsində, 2,5 faizi mədənçıxarma sənayesində, 2,0 faizi elektrik enerjisi, qaz və buxar istehsalı, bölüşdürülməsi və təchizatı sahəsində, 1,6 faizi su təchizatı, tullantıların təmizlənməsi və emalı sahəsində məşğul olmuşlar.

Xidmət sahəsində çalışanların 22,7 faizi təhsil, 18,8 faizi ticarət; nəqliyyat vasitələrinin təmiri, 8,7 faizi əhaliyə səhiyyə və sosial xidmətlərin göstərilməsi, 6,6 faizi dövlət idarəetməsi və müdafiə; sosial təminat, 4,9 faizi nəqliyyat və anbar təsərrüfatı, 3,8 faizi istirahət, əyləncə və incəsənət sahəsində fəaliyyət, 3,7 faizi peşə, elmi və texniki fəaliyyət, 1,8 faizi maliyyə və sığorta fəaliyyəti, 1,8 faizi informasiya və rabitə, 1,6 faizi inzibati və yardımçı xidmətlərin göstərilməsi, 1,4 faizi turistlərin yerləşdirilməsi və ictimai iaşə, 1,1 faizi digər sahələrdə xidmətlərin göstərilməsi və 0,8 faizi daşınmaz əmlakla əlaqədar əməliyyatlar sahələrində cəmlənmişdir.

2013-cü il dekabrın 1-i vəziyyətinə məşğulluq xidməti orqanları tərəfindən ölkə üzrə rəsmi işsiz statusu verilmiş şəxslərin sayı 36,5 min nəfər olmuş, onların 41,4 faizini qadınlar təşkil etmişdir. İşsizliyə görə müavinətin orta məbləği 258,0 manat olmuşdur.

REAL SEKTOR

2013-cü il dekabr ayının 1-i vəziyyətinə məşğulluq xidməti orqanları tərəfindən işsiz statusu verilmiş şəxslərin və işsizlik müavinəti alanların sayı ölkənin iqtisadi rayonları üzrə aşağıdakı kimi səciyyələnir:

	İşsiz statusuna malik olanlar	nəfər onlardan işsizliyə görə müavinət alanlar
Ölkə üzrə – cəmi	36 467	726*
Bakı şəhəri – cəmi	13 345	252
Abşeron iqtisadi rayonu – cəmi	1 514	62
o cümlədən:		
Xızı rayonu	97	2
Abşeron rayonu	299	11
Sumqayıt şəhəri	1 118	49
Gəncə-Qazax iqtisadi rayonu – cəmi	2 357	80
o cümlədən:		
Gəncə şəhəri	596	32
Qazax rayonu	726	-
Ağstafa rayonu	108	-
Tovuz rayonu	135	17
Şəmkir rayonu	377	7
Gədəbəy rayonu	190	12
Daşkəsən rayonu	4	2
Samux rayonu	24	4
Göygöl rayonu	99	4
Goranboy rayonu	50	1
Naftalan şəhəri	48	1
Şəki-Zaqatala iqtisadi rayonu – cəmi	1 125	51
o cümlədən:		
Balakən rayonu	223	-
Zaqatala rayonu	56	4
Qax rayonu	326	14
Şəki rayonu	261	13
Oğuz rayonu	51	8
Qəbələ rayonu	208	12
Lənkəran iqtisadi rayonu – cəmi	1 048	29
o cümlədən:		
Astara rayonu	112	2
Lənkəran rayonu	357	15
Lerik rayonu	43	-
Yardımlı rayonu	173	1

REAL SEKTOR

...ardı...

	İşsiz statusuna malik olanlar	onlardan işsizliyə görə müavinət alanlar
Masallı rayonu	111	5
Cəlilabad rayonu	252	6
Quba-Xaçmaz iqtisadi rayonu – cəmi	1 153	52
o cümlədən:		
Qusar rayonu	397	24
Xaçmaz rayonu	72	7
Quba rayonu	430	13
Şabran rayonu	159	4
Siyəzən rayonu	95	4
Aran iqtisadi rayonu – cəmi	10 041	131
o cümlədən:		
Göyçay rayonu	466	12
Beyləqan rayonu	93	3
Ağcabədi rayonu	382	16
Bərdə rayonu	3 263	8
Neftçala rayonu	233	-
Biləsuvar rayonu	570	10
Salyan rayonu	134	10
Yevlax rayonu	604	7
Mingəçevir şəhəri	1 614	5
Ağdaş rayonu	36	3
Ucar rayonu	36	7
Zərdab rayonu	36	3
Kürdəmir rayonu	470	10
İmişli rayonu	392	4
Saatlı rayonu	29	7
Sabirabad rayonu	475	8
Hacıqabul rayonu	497	6
Şirvan şəhəri	711	12
Yuxarı Qarabağ iqtisadi rayonu – cəmi	3 447	37
o cümlədən:		
Cəbrayıl rayonu	163	-
Füzuli rayonu	599	2
Ağdam rayonu	1 901	22
Tərtər rayonu	585	8
Xocalı rayonu	70	1
Şuşa rayonu	41	-
Xocavənd rayonu	88	4
Xankəndi şəhəri	-	-

REAL SEKTOR

... sonu

	İşsiz statusuna malik olanlar	onlardan işsizliyə görə müavinət alanlar
Kəlbəcər-Laçın iqtisadi rayonu – cəmi	1 440	6
o cümlədən:		
Kəlbəcər rayonu	933	-
Laçın rayonu	193	3
Qubadlı rayonu	209	3
Zəngilan rayonu	105	-
Dağlıq Şirvan iqtisadi rayonu – cəmi	997	26
o cümlədən:		
Qobustan rayonu	93	3
İsmayilli rayonu	384	2
Ağsu rayonu	300	4
Şamaxı rayonu	220	17
Naxçıvan iqtisadi rayonu – cəmi	-	-
o cümlədən:		
Naxçıvan şəhəri	-	-
Sədərək rayonu	-	-
Şərur rayonu	-	-
Babək rayonu	-	-
Şahbuz rayonu	-	-
Culfa rayonu	-	-
Ordubad rayonu	-	-
Kəngərli rayonu	-	-

* “Məşğulluq haqqında” Azərbaycan Respublikasının 2 iyul 2001-ci il tarixli Qanununa əsasən işsizlik statusuna malik olan şəxslərdən bir qismi işsizlik müavinəti almışlar (müavinətin ödənilməsi müddəti Qanunda nəzərdə tutulmuş hallardan başqa 12 aylıq dövr ərzində 26 təqvim həftəsindən çox ola bilməz).

Dövlət büdcəsi

2013-ci ilin yanvar-oktyabr aylarında dövlət büdcəsinin gəlirləri əvvəlki ilin eyni dövrü ilə müqayisədə 14,1 faiz artaraq 16234,8 milyon manata çatmış, xərcləri isə 14020,7 milyon manat səviyyəsində icra edilərək 14,8 faiz artmışdır. Büdcənin profisiti 2214,1 milyon manat və ya ümumi daxili məhsulun 4,7 faizi səviyyəsində olmuşdur.

Daxilolmaların 14,0 faizi hüquqi şəxslərin mənfəət (gəlir) vergisindən, 13,5 faizi əlavə dəyər vergisindən, 4,2 faizi fiziki şəxslərin gəlir vergisindən, 3,0 faizi aksiz vergisindən, 3,4 faizi xarici iqtisadi fəaliyyətlə bağlı vergilərdən, 2,3 faizi digər vergilər, 59,6 faizi isə vergi olmayan gəlirlər hesabına təmin edilmişdir.

Büdcə vəsaitlərinin 6223,6 milyon manatı (44,4 faizi) iqtisadiyyatın inkişaf etdirilməsinə, 1509,3 milyon manatı (10,8 faizi) əhalinin sosial müdafiəsi və sosial təminatına, 983,8 milyon manatı (7,0 faizi) təhsilin, 467,0 milyon manatı (3,3 faizi) isə səhiyyənin maliyyələşdirilməsinə xərclənmişdir.

Xarici ticarət

2013-cü ilin yanvar-oktyabr aylarında Azərbaycan Respublikasının rezidentləri dünyanın 147 ölkəsindəki tərəfdaşları ilə ticarət əməliyyatları həyata keçirmiş, 101 ölkəyə əmtəə ixrac olunmuş, 138 ölkədən idxal olunmuşdur.

Dövlət Gömrük Komitəsindən daxil olmuş məlumatlara əsasən 2013-cü ilin on ayında xarici ölkələrlə 28,8 milyard ABŞ dolları məbləğində ticarət, o cümlədən 19,9 milyard dollarlıq ixrac və 8,9 milyard dollarlıq idxal əməliyyatları aparılmış, 11,0 milyard dollarlıq müsbət saldo yaranmışdır. Əvvəlki ilin müvafiq dövrünə nisbətən əmtəə mübadiləsinin dəyəri müqayisəli qiymətlərlə 9,2 faiz, o cümlədən ixracın həcmi 7,1 faiz, idxalın həcmi isə 13,9 faiz artmışdır. Ticarət əlaqələrinin 88,4 faizi və ya 25,5 milyard dolları MDB üzvü dövlətləri istisna olmaqla digər dövlətlərlə, o cümlədən 43,1 faizi və ya 12,4 milyard dolları Avropa İttifaqı ölkələri ilə, 11,6 faizi, yaxud 3,3 milyard dolları MDB üzvü dövlətləri ilə həyata keçirilmiş və bu ölkə qrupları ilə ticarət dövriyyəsinin fiziki həcmi müvafiq olaraq 8,5 faiz və 17,7 faiz artmışdır. Xarici ticarət dövriyyəsi iştirakçılarının 29-u Amerika, 49-u Avropa, 38-i Asiya və s. ölkələridir.

MDB üzvü dövlətləri istisna olmaqla digər dövlətlərə ixrac olunmuş malların dəyəri müqayisəli qiymətlərlə 6,3 faiz artmış və 18,7 milyard dollar həcmində məhsul göndərilmişdir. MDB ölkələrinə ixrac olunmuş malların həcmi də 28,0 faiz artaraq 1,2 milyard dollar təşkil etmişdir. İxracın 6,1 faizi MDB, 47,2 faizi və ya 9,4 milyard dolları Avropa İttifaqı ölkələri ilə, qalan 46,7 faizi və ya 9,3 milyard dolları isə digər dövlətlərlə həyata keçirilmişdir.

2013-cü ilin yanvar-oktyabr aylarında ölkəmizə idxal olunmuş malların 6,8 milyard dollarlığı MDB üzvü dövlətləri istisna olmaqla digər ölkələrdən daxil olmuşdur. İdxalın 24,0 faizi və ya 2,1 milyard dolları MDB üzvü dövlətlərinin, 33,9 faizi və ya 3,0 milyard dolları Avropa İttifaqı ölkələrinin, qalan 42,1

faizi və ya 3,8 milyard dolları isə digər dövlətlərin hesabına formalaşmışdır.

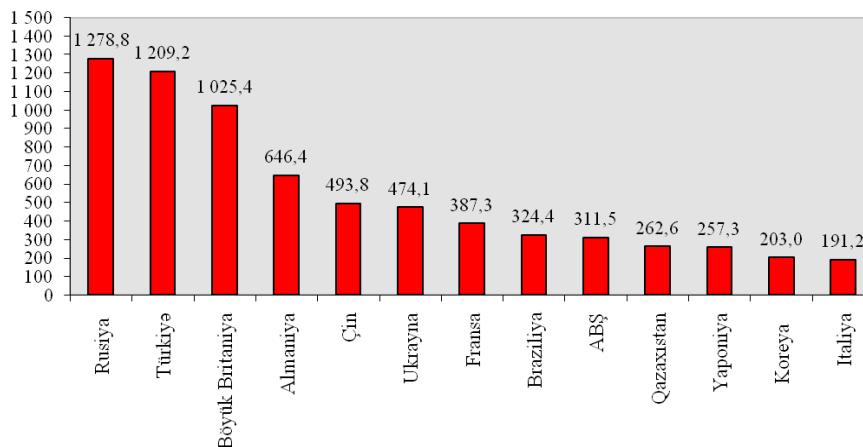
Qeyri-neft məhsullarının 1431,8 milyon dollar dəyərində ixracı 2012-ci ilin yanvar-oktyabr aylarının səviyyəsini 9,5 faiz üstələmişdir. Hər nəfərə düşən qeyri-neft məhsullarının ixracı 11,8 dollar artaraq 153,5 dollara bərabər olmuşdur.

Xarici ticarət dövriyyəsinin beşdə dörd hissəsindən çoxu (82,7 faizi) İtaliya, İndoneziya, Rusiya, Türkiyə, Almaniya, Tailand, Böyük Britaniya, Fransa, Amerika Birləşmiş Ştatları, İsrail, Hindistan, Yunanıstan, Ukrayna, Portuqaliya, Çin, Gürcüstan və Tayvan (Çinin əyaləti) dövlətlərinin hesabına formalaşmışdır.

Mal mübadiləsinin 88,2 faizi, o cümlədən ixracın 94,0 faizi və idxalın 75,1 faizi sərbəst dönerli valyuta ilə hesablaşmalar əməliyyat növü ilə həyata keçirilmiş və bu hesablaşmaların həcmi 2012-ci ilin yanvar-oktyabr ayları ilə müqayisədə 1,8 faiz artmışdır.

Ölkəmizə idxal olunmuş malların ümumi həcmnin 14,4 faizi Rusiyanın, 13,6 faizi Türkiyənin, 11,6 faizi Böyük Britaniyanın, 7,3 faizi Almaniyanın, 5,6 faizi Çinin, 5,3 faizi Ukraynanın, 4,4 faizi Fransanın, 3,7 faizi Braziliyanın, 3,5 faizi Amerika Birləşmiş Ştatlarının, 3,0 faizi Qazaxıstanın, 2,9 faizi Yaponiyanın, 2,3 faizi Koreyanın, 2,2 faizi İtaliyanın, 2,0 faizi İranın, 1,6 faizi Niderlandın, 1,5 faizi İsveçrənin, 1,2 faizi Gürcüstanın, 13,9 faizi isə digər ölkələrin payına düşür.

**2013-cü ilin yanvar-oktyabr aylarında idxalda
daha çox paya malik olan dövlətlər
(milyon ABŞ dolları ilə)**

İdxal olunmuş malların ümumi dəyərinin 10,7 faizini yeyinti məhsulları, 3,1 faizini tütün və tütün məmulatları, 1,4 faizini sement, 2,3 faizini əczaçılıq məhsulları, 2,9 faizini oduncaq və ondan hazırlanan məmulatlar, 11,0 faizini qara metallar və onlardan hazırlanan məmulatlar, 25,2 faizini maşın, mexanizm, elektrik aparatları, avadanlıqlar və onların hissələri, 13,9 faizini nəqliyyat vasitələri və onların hissələri, 0,8 faizini mebel və onun hissələri, 28,7 faizini digər mallar təşkil etmişdir.

On ay ərzində ölkəmizə 5960 çeşiddə mal idxal olunmuşdur. İdxalın ümumi həcmnin 54,4 faizini avtomobil, 25,0 faizini dəmiryolu, 16,5 faizini hava, 4,0 faizini dəniz nəqliyyatı vasitələri ilə gətirilmiş malların dəyəri təşkil etmişdir.

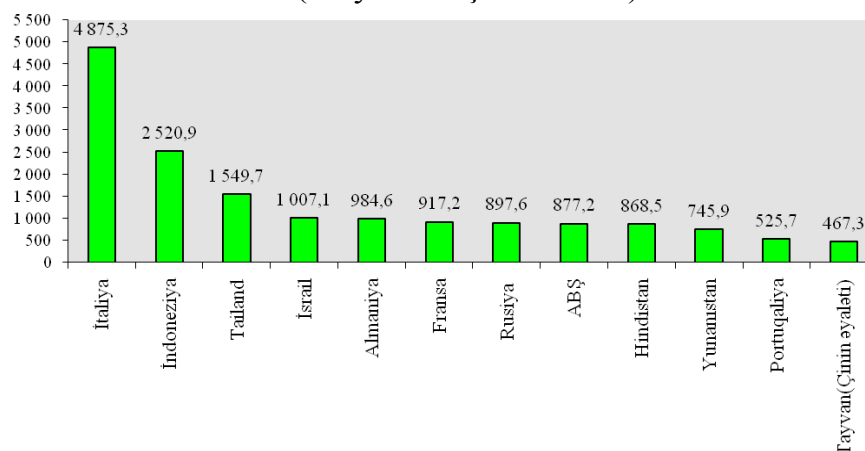
2012-ci ilin yanvar-oktyabr ayları ilə müqayisədə mal əti idxalı 12,1 faiz, kartof 60,4 faiz, çay 7,7 faiz, buğda 32,6 faiz, xam şəkər və şəkər 1,2 faiz, sement klinkerləri və sement 30,8 faiz, mineral gübrələr 6,6 faiz, rezin şinlər 5,6 faiz, polad prokatı 1,5 faiz, qara metallardan borular 16,4 faiz, mebel 6,8 faiz, qara metallardan küncüklər və şvellerlər 2,7 faiz artmış, quş əti və əlavə ət məhsulları 77,1 faiz, kərə yağı, digər süd yağları və pastaları 26,5 faiz, təzə tərəvəz 67,5 faiz, təzə meyvələr 78,5 faiz,

bitki yağları 8,7 faiz, polietilen 43,5 faiz, qara metallardan çubuqlar və armaturlar 10,9 faiz, məişət kondisionerləri 32,4 faiz, məişət soyuducuları 55,1 faiz, paltaryuyan maşınlar 25,6 faiz, hesablama maşınları, blok və qurğuların idxalı isə 19,4 faiz azalmışdır.

2013-cü ilin yanvar-oktyabr aylarında ölkəyə 76956 ədəd minik avtomobili, 690 ədəd avtobuslar, 6408 ədəd yük avtomobilləri idxal olunmuşdur.

İxrac olunmuş malların 24,5 faizi İtaliyaya, 12,7 faizi İndoneziyaya, 7,8 faizi Tailanda, 5,1 faizi İsrailə, 4,9 faizi Almaniyaya, 4,6 faizi Fransaya, 4,5 faizi Rusiyaya, hər birində 4,4 faiz olmaqla Amerika Birləşmiş Ştatları və Hindistana, 3,7 faizi Yunanıstana, 2,6 faizi Portuqaliyaya, 2,3 faizi Tayvana (Çinin əyaləti), 2,2 faizi Türkiyəyə, 2,0 faizi Gürcüstana, hər birində 1,5 faiz olmaqla İraqa və Böyük Britaniyaya, 1,3 faizi Avstriyaya, qalan 10,0 faizi isə digər ölkələrə göndərilmişdir.

**2013-cü ilin yanvar-oktyabr aylarında ixracda
daha çox paya malik olan dövlətlər
(milyon ABŞ dolları ilə)**

On ay ərzində ölkəmizdən 1915 çeşiddə mal ixrac olunmuşdur. İxrac olunmuş malların ümumi həcmnin 87,1 faizi boru kəməri və elektrik ötürücü xətləri ilə nəqli etmə, 7,5 faizi dəmiryolu, 3,8 faizi avtomobil, 0,9 faizi dəniz, 0,7 faizi hava

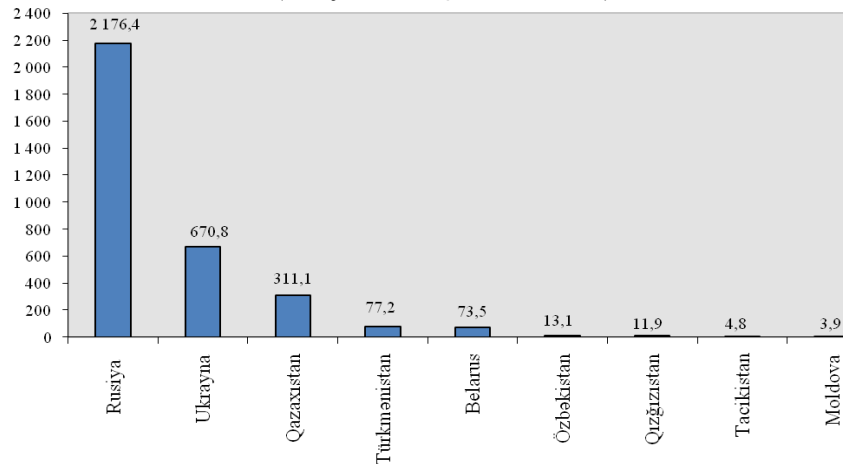
nəqliyyatı vasitələri ilə göndərilmiş malların dəyəri hesabına formalaşmışdır.

İxracın strukturunda xam neft, neft məhsulları, təbii qaz, meyvə-tərəvəz, çay, bitki və heyvan mənşəli piylər və yağlar, şəkər, spitli və alkoqolsuz içkilər, kimya sənayesi məhsulları, pambıq iplik, qara metallar və onlardan hazırlanan məmulatlar, alüminium və ondan hazırlanan məmulatlar üstünlük təşkil etmişdir.

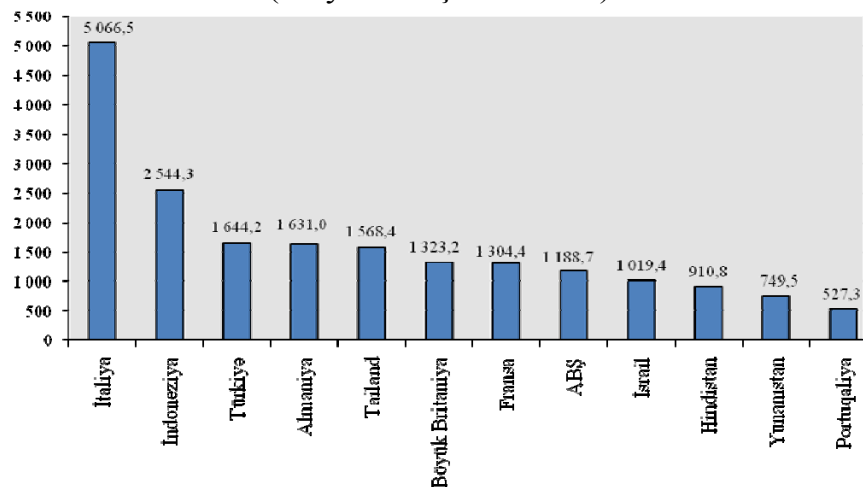
Əvvəlki ilin yanvar-oktyabr ayları ilə müqayisədə 2013-cü ilin yanvar-oktyabr aylarında xarici ölkələrə göndərilmiş məhsullardan təzə tərəvəz 18,8 faiz, marqarin, digər qida üçün yararlı qarışıqlar 18,4 faiz, bitki yağları 15,1 faiz, şəkər 28,6 faiz, pambıq parça ipliği 68,4 faiz, ağ neft 9,6 faiz, qazoyl 1,6 faiz, maye qaz 35,2 faiz, neft koksu 5,9 faiz, polietilen 11,6 faiz, qara metallardan borular 23,9 faiz artmış, təzə meyvə 27,5 faiz, kartof 8,4 faiz, çay 5,3 faiz, pambıq lifi 34,4 faiz, sürtkü yağları 27,1 faiz, emal olunmamış alüminiumun ixracı isə 7,8 faiz azalmışdır.

İxrac olunmuş, lakin 2013-cü ilin yanvar-oktyabr aylarında məlumatları bəyan edilməmiş xam neft və təbii qazın həcmi də nəzərə alınmaqla, statistik məlumatlara əsasən xarici ticarət dövriyyəsinin həcmi 36,2 milyard ABŞ dollarına bərabər olmuş və 2012-ci ilin yanvar-oktyabr ayları ilə müqayisədə onun fiziki həcmi 4,3 faiz artmışdır. Əmtəə dövriyyəsinin ümumi həcmnin 75,5 faizini, yaxud 27,3 milyard dollarını ölkədən ixrac olunmuş mallar təşkil etmişdir. Xarici ticarət dövriyyəsinin 32,8 milyard dolları, yaxud 90,8 faizi, o cümlədən ixracın 26,1 milyard dolları (95,6 faizi) MDB üzvü dövlətləri istisna olmaqla digər dövlətlərin payına düşmüşdür. Bu ölkələrlə ticarət dövriyyəsinin fiziki həcmi 3,5 faiz artmışdır.

**2013-cü ilin yanvar-oktyabr aylarında MDB ölkələri ilə
ticarət dövriyyəsi
(milyon ABŞ dolları ilə)**

**2013-cü ilin yanvar-oktyabr aylarında MDB-yə üzv ölkələr
istisna olmaqla bəzi digər dövlətlərlə ticarət dövriyyəsi
(milyon ABŞ dolları ilə)**

2013-cü ilin yanvar-oktyabr aylarında ölkəmizə 23,4 milyon dollarlıq humanitar və texniki yardım şəklində müxtəlif mallar gətirilmişdir.

Əhalinin əmanətləri və manatın məzənnəsi

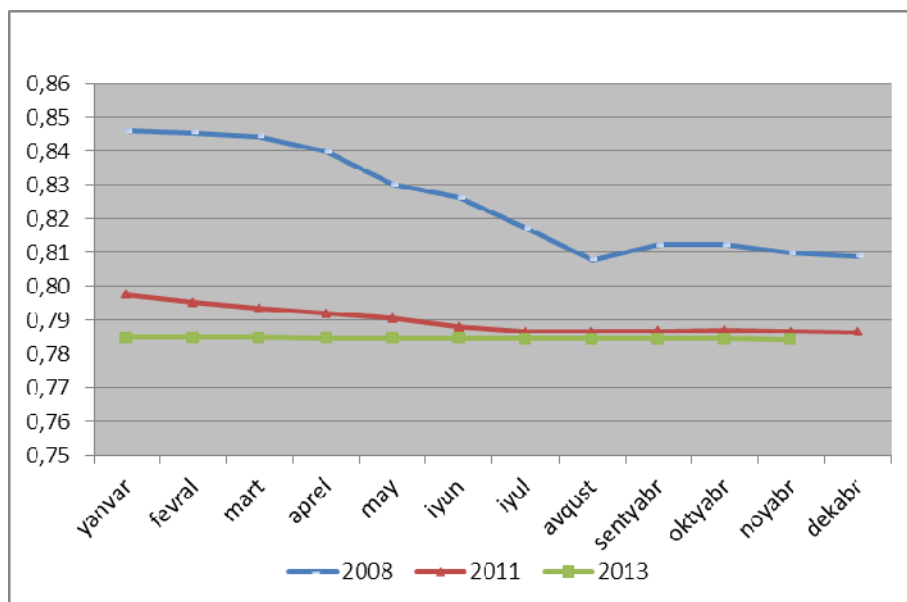
Mərkəzi Bank tərəfindən təqdim edilmiş məlumatlara görə 2013-cü il noyabrın 1-nə əhalinin banklarda yerləşdirilmiş əmanətləri əvvəlki ilin eyni dövrü ilə müqayisədə 34,4 faiz artaraq 6303,4 milyon manat təşkil etmişdir.

Əmanətlərin 3865,8 milyon manatı və ya 61,3 faizi milli, 2437,6 milyon manatı xarici valyuta şəklində qoyulmuş və əvvəlki ildəkinə nisbətən müvafiq olaraq 43,0 faiz və 22,8 faiz artmışdır.

Əmanətlərin 75,6 faizi özəl banklarda yerləşdirilmişdir.

2013-cü ilin noyabr ayında manatın 1 ABŞ dollarına orta məzənnəsi 0,78 manat, 100 Rus rubluna 2,40 manat, 1 Avroya 1,06 manat, ilin əvvəlindən isə müvafiq olaraq 0,78 manat, 2,47 manat və 1,04 manat təşkil etmişdir.

Manatın 1 ABŞ dollarına məzənnəsinin dəyişməsi

Əhalinin gəlirləri

2013-cü ilin yanvar-noyabr aylarında əhalinin hər nəfərinə düşən gəlirləri əvvəlki ilin eyni dövrü ilə müqayisədə 6,5 faiz artaraq 3471,7 manat və ya ayda orta hesabla 315,6 manat təşkil etmişdir.

Bu dövr ərzində ölkə əhalisi tərəfindən əldə edilmiş 32,3 milyard manatlıq gəlirin 68,0 faizi son istehlak xərclərinə, 10,8 faizi vergilərin, kreditlər üzrə faizlərin, sosial sığorta və üzvlük haqlarının ödənilməsinə sərf edilmiş, 21,2 faizi isə yığma yönəldilmişdir.

Əhalinin sərəncamda qalan gəlirləri 29,4 milyard manat təşkil edərək əvvəlki ilin eyni dövrünə nisbətən 7,9 faiz artmışdır.

Əhalinin gəlirlərinin əsas göstəriciləri

	2013-cü il yanvar-noyabr aylarında faktiki	Əvvəlki ilin müvafiq dövrünə nisbətən, faizlə *)
Əhalinin nominal gəlirləri, mlyn. manat	32257,9	107,9
hər nəfərə, manat	3471,7	106,5
Sərəncamda qalan gəlirlər, mlyn. manat	29360,0	107,9
hər nəfərə, manat	3159,8	106,5

*) 2012-ci ilin göstəriciləri əldə olunmuş yeni məlumatlar əsasında dəqiqləşdirilmişdir

Əmək haqqı

2013-cü ilin yanvar-oktyabr aylarında ölkə iqtisadiyyatında muzzdla çalışan işçilərin orta aylıq əmək haqqı əvvəlki ilin müvafiq dövrünə nisbətən 6,8 faiz artaraq 416,7 manat təşkil etmişdir. Əmək haqqı neft sektorunda 1548,8 manat, qeyri-neft sektorunda 386,8 manat, dövlət bölməsində 336,6 manat, özəl bölmədə 539,1 manat təşkil etmişdir.

Digər fəaliyyət növləri ilə müqayisədə mədənçıxarma sənayesində, maliyyə və sığorta fəaliyyətində, informasiya və rabitədə, peşə, elmi və texniki fəaliyyət sahəsində, tikintidə, inzibati və yardımçı xidmətlərin göstərilməsi sahəsində orta aylıq nominal əmək haqqı daha yüksək olmuşdur.

Bu dövrdə müəssisə və təşkilatlarda çalışan kənar əvəzçilərin orta aylıq əmək haqqı 296,1 manat və mülki-hüquqi xarakterli müqavilələr üzrə işləyənlərin orta aylıq əmək haqqı 342,8 manat təşkil etmişdir.

**Azərbaycan Respublikasının
Dövlət Statistika Komitəsi
sədrinin birinci müavini**

Həmid Bağırov